

Till
Socialförvaltningen, Tillståndsenheten
Box 44, 123 21 Farsta

Med e-post till johan.lindholm@stockholm.se och elise.landstrom@stockholm.se

**Tillståndsärenden avseende Pas Dart AB, Kungsholmen & Pontonen AB,
Zink AB, Il Tempo AB, Restaurang Prinsen i Stockholm AB, Ricordi AB,
Restaurang Godt på Djurgården AB, och East 4 AB**

TILLSTÅNDSHAVARNAS YTTRANDE ÖVER FÖRSLAG TILL BESLUT OM INGRIPANDE ENLIGT ALKOHOLLAGEN

2022-06-13

Tillståndshavare:	Pas Dart AB, 556892-3790, Kungsholmen & Pontonen AB, 556682-4396 Zink AB, 556737-5349 Il Tempo AB, 556863-5683 Restaurang Prinsen i Stockholm AB, 556204-5582 Ricordi AB, 556891-2206 Restaurang Godt på Djurgården AB, 556808-9923 East 4 AB, 556737-5646
Ombud:	Advokaten Fredrik Norburg och juristerna Erik Bogegård och Ellen Ekman Norburg & Scherp Advokatbyrå AB Birger Jarlsgatan 15 111 45 Stockholm E-post: fredrik.norburg@norburgscherp.se; erik.bogegard@norburgscherp.se; ellen.ekman@norburgscherp.se Tel: 070-778 57 20 (Fredrik Norburg); 079-006 02 06 (Erik Bogegård); 072-601 73 66 (Ellen Ekman)
Beslutsfattande myndighet:	Socialnämndens tillståndsutskott, Stockholms stad
Saken:	Ingripande enligt alkohollagen

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

A.	Sammanfattning	5
B.	Om Koncernen	6
C.	Om alkohollagens syften	7
D.	Tillståndsenhetens agerande strider mot Stockholms stads näringslivspolicy	7
E.	Det saknas skäl att ifrågasätta Berörda bolags lämplighet	8
F.	Berörda bolag har lyssnat på kritik och vidtagit åtgärder i enlighet med Tillståndsenhetens synpunkter	9
F.1.1	Berörda bolag har återhämtat sig efter coronapandemin	9
F.1.2	Berörda bolag har en ny, omfattande ekonomifunktion	11
F.1.3	Koncernen och bolagen har vidtagit även ett antal andra åtgärder	13
G.	Tillståndsenhetens förslag strider mot legalitetsprincipen	13
G.1	Allmänt om legalitetsprincipen	13
G.2	Rättsligt stöd saknas för förslaget beslut	13
G.3	Anmärkning avseende ägarförändring saknar rättsligt stöd	14
G.4	Anmärkning avseende lån saknar rättsligt stöd	15
H.	Föreslagna återkallelser av tillstånd strider mot proportionalitetsprincipen	15
I.	Tillståndsenhetens utredning uppfyller inte beviskravet	18
I.1	Allmänt om bevisbörda och beviskrav	18
I.2	Vigårdabolagen	19
I.3	Östra Ågatans Förvaltnings AB	21
I.4	Gerdas Barque Francais AB och Inidron Seafood AB	22
I.5	Raptor Group AB	22
J.	Tillståndshavarna har inte fått erforderlig tid att yttra sig i ärendena	23
K.	Närmare om de påstådda bristerna	24
K.1	Pas Dart AB	24
K.1.1	Den påstådda bristen orsakades av ett misstag och är försumbar	24
K.1.2	Den påstådda bristen har åtgärdats	24
K.2	East 4 AB	25
K.2.1	De påstådda bristerna var engångshändelser och är försumbara	25
K.2.2	East 4 AB har god beredskap för att hantera ordning och säkerhet	25
K.3	Konkurser i Vigårdabolagen	26
K.3.1	Allmänt om konkurserna	26

K.3.2	Närmare om bokföringen	27
K.3.3	Närmare om skyldighet att upprätta kontrollbalansräkning	28
K.3.3.1	Styrelsen har inte brutit mot skyldighet att upprätta kontrollbalansräkning	28
K.3.3.2	Vigårdabolagens styrelse har inte varit försumlig.....	31
K.3.4	Särskilt om påstått återvinningsbara transaktioner och förbjudna lån	32
K.3.4.1	Påstått förbjudna lån	33
K.3.4.2	Påstått återvinningsbara transaktioner.....	33
K.3.5	Särskilt om kasserade inventarier i Vigårda Kista AB.....	36
K.3.6	Koncernens ekonomifunktion och resultat har stärkts	38
K.4	Påstådd ekonomisk misskötsamhet i Östra Ågatans Förvaltnings AB.....	38
K.4.1	Östra Ågatans Förvaltnings AB är inte likvidationspliktigt.....	38
K.4.2	Östra Ågatans Förvaltnings AB:s skulder ska inte beaktas.....	39
K.4.3	Övriga kommentarer i bokföringen.....	41
K.4.4	Östra Ågatans Förvaltnings AB ekonomifunktion och resultat har stärkts.....	42
K.5	Påstådd ekonomisk misskötsamhet i Brasseriegruppen BG AB	42
K.5.1	Brasseriegruppen BG AB:s skulder ska inte beaktas	42
K.5.2	Koncernens ekonomi har stärkts	43
K.6	Påstådd kapitalbrist i närstående bolag	43
K.6.1	Tillståndsenhetens påståenden om kapitalbrist är felaktiga	43
K.6.1.1	Inidron Seafood AB:s aktiekapital är intakt	44
K.6.1.2	Gerdas Barque Francais AB:s tidigare underskott var marginellt.....	45
K.6.2	Ingen rörelse har drivits i bolagen.....	46
K.6.3	Tillståndsenhetens anmärkningar har åtgärdats	47
K.7	Ägarförändringar i moderbolag.....	48
K.7.1	Raptor Group AB:s investering i Brasseriegruppen BG AB.....	48
K.7.2	Det var rätt att inte anmäla ägarförändringen.....	50
K.7.3	De uppmärksammade ägarförändringarna har redan åtgärdats.....	53
K.8	Upptagna lån	54
K.8.1	Fordringar mot Brasseriegruppen BG AB	54
K.8.2	Brasseriegruppen BG AB har vidtagit åtgärder i enlighet med synpunkterna avseende fordringarna	57
	Bilageförteckning	58

I egenskap av ombud för Pas Dart AB, Kungsholmen & Pontonen, Zink AB, Il Tempo AB, Restaurang Prinsen i Stockholm AB, Ricordi AB, Restaurang Godt på Djurgården AB, och East 4 AB inkommer vi härmed med yttrande enligt Tillståndsenhetens skrivelser den 23 maj 2022.

Bolagen benämns nedan gemensamt ”**Tillståndshavarna**”. Koncernen Brasseriegruppen, med Brasseriegruppen BG AB som moderbolag och Tillståndshavarna som dotterbolag, benämns nedan gemensamt ”**Koncernen**”. Koncernen, Östra Ågatans Förvaltnings AB, Inidron Seafood AB och Gerdas Barque Francais AB benämns nedan gemensamt ”**Berörda bolag**”. Vigårda Västerås City AB, Vigårda Kista AB och Vigårda Kungsgatan AB benämns nedan gemensamt ”**Vigårdabolagen**”.

A. SAMMANFATTNING

1. Tillståndsenheten har i tjänsteutlåtande den 23 maj 2022 föreslagit att tillståndsutskottet ska återkalla Tillståndshavarnas serveringstillstånd. I detta yttrande utvecklas varför ett sådant beslut av tillståndsutskottet skulle vara felaktigt. Skälen för detta är i korthet:
 - i) Det har inte ens påståtts att Tillståndshavarna skulle ha varit vårdslösa i sin hantering av alkohol.
 - ii) Tillståndsenhetens påståenden om att det skulle finnas brister som kan medföra sanktioner enligt alkohollagen är felaktiga:
 - Östra Ågatans Förvaltnings AB är inte likvidationspliktigt. Bolaget har, och har hela tiden haft, intakt aktiekapital. Det saknas anledning att rikta kritik mot bolagets på annan grund.
 - De konkursade Vigårdabolagen hade varken brister i bokföring eller förbrukat eget kapital som resulterat i att bolagen brustit i att upprätta kontrollbalansräkning i tid. Det har varken funnits återvinningsbara transaktioner eller förbjudna lån i bolagen. Det saknas anledning att ifrågasätta att inventarier kasserats.
 - Kontrollavgift avseende Pas d’Art AB rör en ursäktlig engångsföreteelse vid en tidpunkt då verksamheten precis startat.
 - Anmärkningar mot East 4 AB var försumbara engångshändelser.
 - Brasseriegruppen BG AB:s skulder har varit en följd av covidpandemin och har reglerats kort efter att de uppkommit.
 - Inidron Seafood AB har aldrig haft kapitalbrist. Gerdas Barque Francais AB:s kapitalbrist har varit marginell och har idag åtgärdats. Ingen verksamhet har drivits i något av bolagen.

- Ägarförändringen i Brasseriegruppen BG AB har enligt gällande rätt inte varit anmälningspliktig. Det saknas anledning att i övrigt kritisera ägarförändringen.
 - Överlåtelse av rörelsekredit i Brasseriegruppen BG AB har inte varit anmälningspliktig. Det saknas anledning att kritisera transaktionen.
- iii) Berörda bolag har ändå tagit till sig av Tillståndsenhetens kritik och genomfört ett stort antal genomgripande åtgärder som gått Tillståndsenheten till mötes.
- iv) Ett beslut om återkallelse skulle strida mot legalitetsprincipen. Laglig grund saknas för flera av Tillståndsenhetens anmärkningar.
- v) Ett beslut om återkallelse skulle strida mot proportionalitetsprincipen. Ett beslut om återkallelse skulle få enorma konsekvenser. Endast i synnerligen allvarliga fall kan återkallelse vara aktuellt. De påstådda bristerna motiverar inte ett så ingripande beslut.
- vi) I ingripandeärenden är det tillståndsmyndigheten som ska bevisa att brister förelegat. Det underlag Tillståndsenheten hänvisat till visar inte att de påstådda bristerna förelegat.

B. OM KONCERNEN

2. Koncernen ägs och drivs av bröderna Filip Güven och Daniel Güven, vilka har arbetat i restaurangbranschen sedan tonåren. De har arbetat sig upp från jobb som diskplockare och servis via jobb i köken på några av Stockholms mest kända krogar till att driva en av Stockholms största restaurangrörelser. Genom att de började sin karriär på "golvet" och har jobbat sig uppåt har de en ovärderlig kunskap om alla delar av en restaurangs verksamhet. Daniel Güven och Filip Güven har ett stort socialt engagemang bland annat i Valsta, Märsta, där de är uppvuxna. De har gett många ungdomar en meningsfull och stabil tillvaro tack vare ett första jobb i Koncernen. Deras verksamhet är viktig eftersom de skapar arbetsmöjligheter även för människor utan erfarenhet, som inte annars har haft så många framtidsalternativ.
3. Koncernen startade år 2010 genom förvärvet av den klassiska stockholmsrestaurangen Prinsen och har sedan dess utökat verksamheten med restaurangerna Gastrotek Zink, East, Il Tempo, La Cucina, Orangeriet, Pas d'Art, Ricordi, Pontonen, Villa Godthem och Trattorian. Koncernen har idag ca 350 fast anställda samt ytterligare cirka 250 säsong- och visstidsanställda och uppdragstagare. Koncernen har en årsomsättning om ca 350 miljoner kr. Varje år har Koncernens restauranger tillsammans cirka en miljon besökare. Verksamheten är mycket viktig för näringslivet, besöksnäringen och nöjeslivet i Stockholm. Det

faktum att Koncernen under många år bedrivit mycket omfattande verksamhet med alkoholservering utan att ha misskött hanteringen av alkohol visar att Koncernen är en seriös aktör som är väl lämpad att bedriva de aktuella tillståndspliktiga verksamheterna.

C. OM ALKOHOLLAGENS SYFTEN

4. Den svenska alkoholpolitikens mål är att främja folkhälsan genom att minska alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar. Målet ska nås genom insatser som motverkar skadligt dryckesbeteende och bidrar till en minskad total alkoholkonsumtion. Lagstiftningen syftar således till att kontrollera hanteringen av alkohol i samhället och begränsa tillgängligheten till alkohol i vissa miljöer och sammanhang, däribland restauranger och särskilt i förhållande till minderåriga.¹
5. Det finns inget i Tillståndsenhetens utredningar som indikerar att Koncernen skulle ha misskött hanteringen av alkohol på sina restauranger. Koncernen har således uppfyllt det som är syftet med alkohollagstiftningen.
6. I sammanhanget bör noteras att varken alkohollagstiftningen i allmänhet eller lämplighetsprövningen i synnerhet syftar till att komma till rätta med andra samhällsproblem än just skadlig alkoholkonsumtion. Misskötsamhet i bolag hanteras genom andra regelverk, såsom associationsrättsliga och straffrättsliga. Lämplighetsprövningen – i vilken bland annat ekonomisk skötsamhet beaktas – syftar således inte till att stävja ekonomisk problematik i bolag. Tanken med en påföljd enligt alkohollagen – erinran, varning eller återkallelse – är inte att den i sig ska utgöra ett straff för ett bolag med exempelvis undermålig bokföring. Den ekonomiska skötsamheten ska enbart beaktas som ett led i en framåtblickande bedömning av om en tillståndshavare är lämplig för att servera alkoholhaltiga drycker. I detta fall föreligger mycket omfattande empiri som visar att Koncernen är skicklig på att hantera alkohol i enlighet med lagstiftningen.

D. TILLSTÅNDSENHETENS AGERANDE STRIDER MOT STOCKHOLMS STADS NÄRINGSLIVSPOLICY

7. Den 25 maj 2020 fastställde kommunfullmäktige Stockholms stads näringslivspolicy för åren 2020–2024 ("Näringslivspolicyn"), se [Bilaga 1](#).
8. Näringslivspolicyn tar sin utgångspunkt i pandemin som drabbat Stockholms näringsliv, inklusive Koncernen:

¹ Prop. 2009/10:125 s. 56.

”Den pandemi som drabbat Stockholm och världen har fått betydande negativa realekonomiska konsekvenser och näringslivet, inte minst i Stockholm, har utsatts för exceptionella påfrestningar. Samtidigt är Stockholms näringsliv en avgörande tillväxtmotor för hela Sverige. Företagsklimatet här är avgörande för Stockholms framtid, särskilt i tider av kris. Därför behöver alla stadens medarbetare, oavsett funktion, omfatta ett näringslivsperspektiv.

[...]

I dessa utmanande skeden ska vi fortsätta att underlätta för näringslivet då återhämtningen från denna extremsituation är avgörande för Stockholms och Sveriges fortsatta välfärd och tillväxt.”²

9. Enligt Näringslivspolicyn ska det vara enkelt att driva företag:

”Att starta och driva företag ska vara enkelt och staden ska agera rättssäkert, effektivt och proaktivt i kontakterna med näringslivet.”³

10. I avsnittet ”Förbättra service, tillgänglighet och myndighetsutövning”⁴ framhåller Näringslivspolicyn vikten av rättssäker prövning av tillstånd som de nu aktuella:

”Den vanligaste kontakten mellan kommunen och företagen sker vid tillståndsansökningar och tillsyn. Företagens verksamhet påverkas därmed av flera förvaltningar inom den kommunala organisationen, inte minst vad gäller myndighetsutövning. Kommunens service är en av flera viktiga delar av hur näringslivet uppfattar företagsklimatet.”

11. Som framgår av detta yttrande står Tillståndsenhetens bristande och rättsosäkra agerande i aktuella ärenden i bjärt kontrast till Näringslivspolicyns löften om ett förbättrat näringslivsklimat med rättssäkra prövningar av bl.a. tillståndsfrågor.

E. DET SAKNAS SKÄL ATT IFRÅGASÄTTA BERÖRDA BOLAGS LÄMPLIGHET

12. Som framgår av den detaljerade redogörelsen i avsnitt K nedan saknas brister i verksamheterna som kan medföra sanktioner enligt alkohollagen. Det står också klart att Tillståndsenheten inte har uppfyllt den bevis- och utredningsbörda som åligger myndigheten.

² Näringslivspolicyn, s. 3.

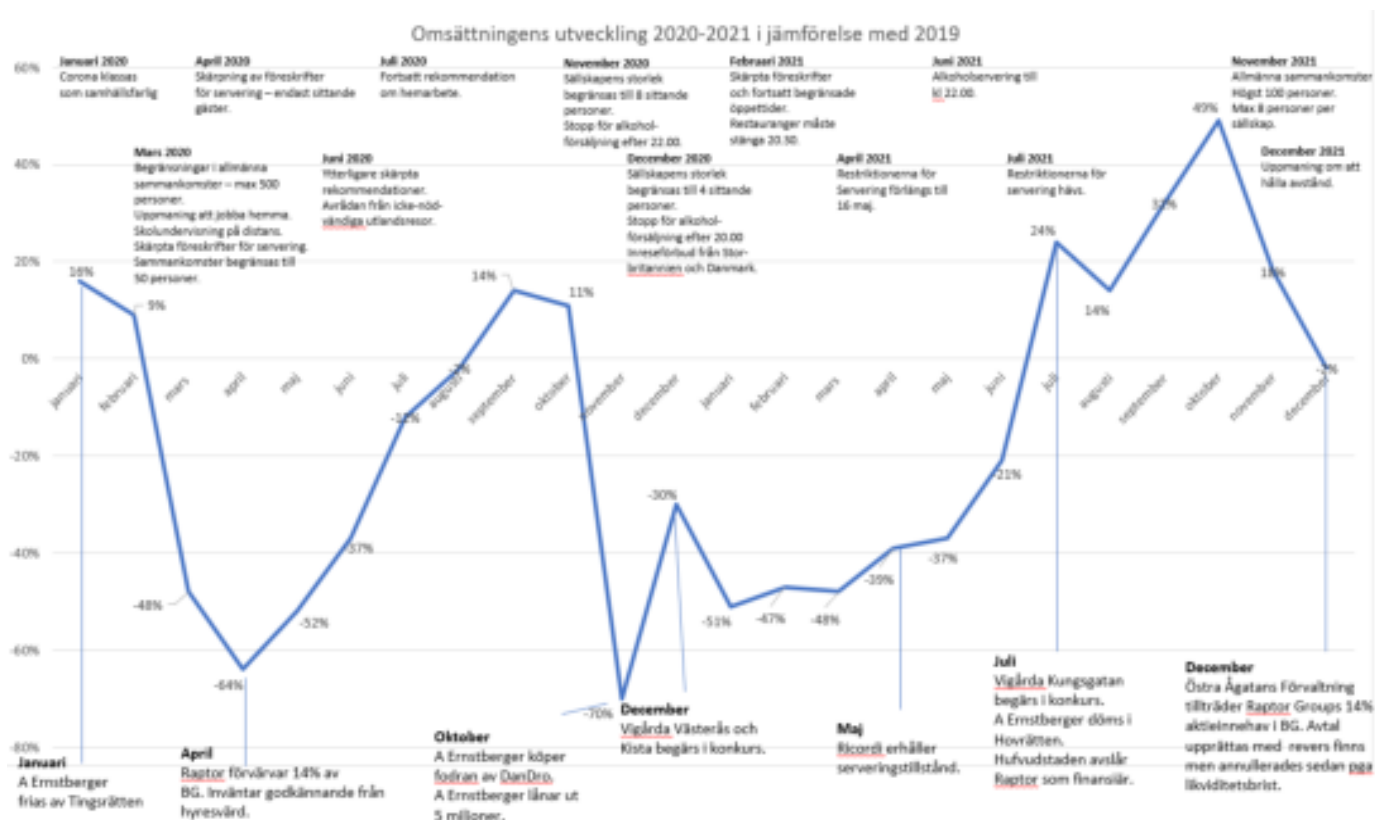
³ Näringslivspolicyn, s. 6.

⁴ Näringslivspolicyn, s. 12–15.

F. BERÖRDA BOLAG HAR LYSSNAT PÅ KRITIK OCH VIDTAGIT ÅTGÄRDER I ENLIGHET MED TILLSTÅNDSENHETENS SYNPUNKTER

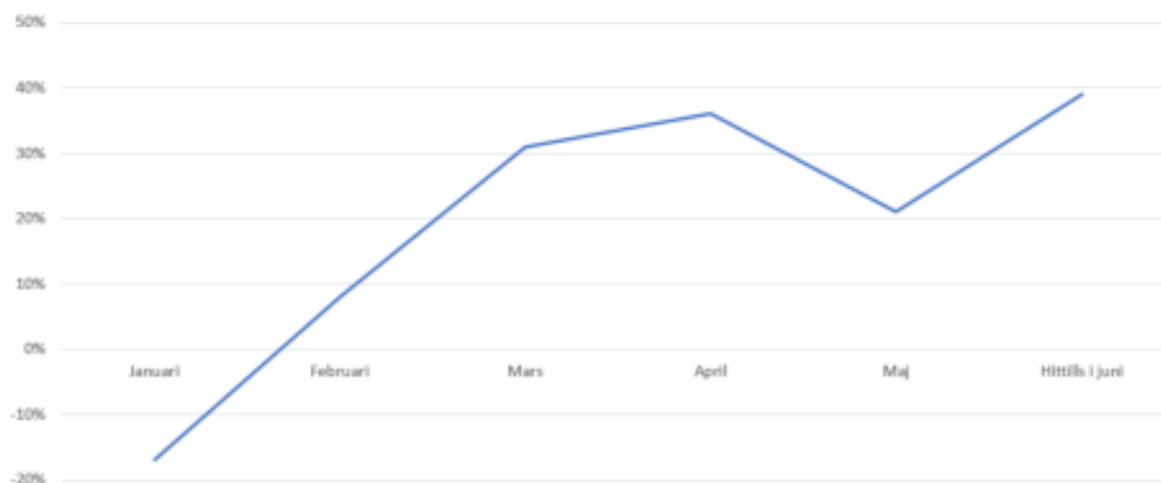
F.1.1 Berörda bolag har återhämtat sig efter coronapandemin

13. Flera av de av Tillståndsenheten anmärkta bristerna har ursprung i coronapandemin, som var ett hårt slag mot hela restaurangbranschen. Sedan restriktionerna upphörde har Berörda bolag återigen fått fulla förutsättningar för att bedriva sina verksamheter.
14. Koncernen hade gjort stora investeringar år 2019, dvs. före det att coronapandemin drabbade Sverige. Daniel Güvens och Filip Güvens strategi har alltid varit att sätta expansion före utdelning. Pas Dart AB hade byggts om för ca 70 miljoner kr, Zink AB hade byggts om för ca 10 miljoner kr och Vigårdakoncernen hade förvärvats för 47 miljoner kr. Öppningarna av Pas Dart AB och Zink AB kostade 3,5 respektive 6,5 miljoner kr. Vid utgången av år 2019 hade Koncernen skulder på 300 miljoner, hänförliga till arbetet mot en större och bättre koncern. Nyförvärven och nyetableringarna skulle medföra ökade intäkter och det fanns en god plan för hur skulderna skulle återbetalas. Koncernen hade alltså vid början av år 2020 stora planer för framtiden.
15. När coronapandemin sedan kom försvann över en natt förutsättningarna att bedriva lönsamma restauranger. Följande graf illustrerar hur Koncernens omsättning åren 2020 och 2021 utvecklades i förhållande till omsättningen år 2019.

16. Bolagen inledde året 2020 starkt, med 16 procents högre omsättning jämfört med föregående år. När coronapandemin kom, och därpå följande begränsningar i mars 2020, började omsättningen att peka rakt ned. Omsättningen gick i april 2020 ned med 64 procent jämfört med föregående år. Koncernen var i akut behov av finansiering men den lyckades inte få lån hos kreditinstitut. Det kritiska behovet av pengar löstes med finansiering genom en nyemission från Raptor Group AB i april 2020.
17. När restriktionerna lättade inför sommaren gick omsättningen upp igen, för att sedan under hösten 2020, med anledning av nya restriktioner, drastiskt minska. Som lägst var omsättningen ner 70 procent jämfört med föregående år. Vid denna tidpunkt förvärvade Alexander Ernstberger en fordran mot Brasseriegruppen BG AB om 7 miljoner kronor av DanDro Finance AB. Koncernen hade vid denna tidpunkt ingen möjlighet att lösa skulden.
18. Alltsedan våren 2021 har Koncernens omsättning ökat, med undantag för minskningen under hösten 2021 hänförlig till nya restriktioner. År 2022 har börjat starkt, och Koncernen har återigen goda förutsättningar för att bedriva vinstdrivande verksamheter. Omsättningen år 2022 är nära 40 procent högre än 2019, vilket illustreras av nedanstående bild. Äntligen ger de stora investeringarna år 2019 avkastning.

Omsättningens utveckling 2022 i jämförelse med 2019

19. Pandemin innebar att Koncernens expansionstakt kraftigt bromsade in. Man fick i stället möjlighet att stanna upp och renodla verksamheten. Som exempel på detta avyttrade Koncernen under våren 2022 Vigårdakedjan till nya ägare. Vigårda var en restaurangkedja i ett annat, enklare, skikt än Koncernens övriga krogar. De

restauranger man idag har kvar är alla i ett dyrare skikt. Ett annat exempel på konsolideringsarbetet är de förstärkningar som har skett av Koncernens ekonomi- och redovisningsfunktion under pandemin, se mer om detta nedan.

20. Under år 2021 och 2022 genomfördes rekonstruktioner av flera av Tillståndshavarna. Rekonstruktionerna var framgångsrika och innebar att en stor del av Tillståndshavarnas skulder, genom offentliga ackord, kunde skrivas ned med så mycket som 75 procent. De antagna ackorden är fastställda av tingsrätten och har vunnit laga kraft, se [Bilaga 2-5](#). De genomförda rekonstruktionerna har inneburit en sammanlagd ackordsvinst om omkring 66 miljoner kronor, vilket har utgjort en viktig faktor för Koncernens ekonomiska återhämtning.
21. Även om Koncernen fortfarande brottas med vissa kvardröjande effekter av pandemin, har Koncernen tagit sig igenom pandemin helskinnade. Man har idag åter börjat planera inför framtiden utan att ständigt behöva ”släcka bränder”. Till följd av det arbete som har gjorts står Koncernen idag stabilt på jorden med ett starkt utbud av restauranger. Man är idag, mer än någonsin tidigare, redo att ta emot de gäster som nu har återvänt till restaurangerna efter pandemins slut.

F.1.2 Berörda bolag har en ny, omfattande ekonomifunktion

22. Under åren 2020–2021 stod det klart för Koncernens ägare, Filip Güven och Daniel Güven, att en förutsättning för en långsiktigt framgångsrik koncern var att stärka upp ekonomi- och redovisningsrutinerna. Tidigare hade Koncernens ekonomi och redovisning skötts av konsulter. Dessa var duktiga på sitt jobb men de var inte del i den löpande verksamheten och satt inte i Koncernens lokaler. För att stärka dessa funktioner behövde man flytta ekonomi och redovisning närmare verksamheten och ha fast anställda som utförde dessa uppgifter.
23. Man inledde arbetet genom att rekrytera en CFO. Under sommaren 2021 kom Filip Güven och Daniel Güven i kontakt med den erfarna ekonomikonsulten Sofie Ljungberg, se CV i [Bilaga 7](#). Från hösten 2021 och fram till den 31 maj 2022 har hon varit interim-CFO i Koncernen på heltid. Sofie Ljungberg fick i uppgift att få en stark ekonomiavdelning på plats, som skulle hantera Berörda bolags ekonomi och redovisning. Det är i branschen ovanligt att ta in en extern CFO, med tanke på den höga kostnad det är förenat med. Sofie Ljungbergs timarvode var 975 kr, vilket innebär att enbart kostnaden för hennes arbete hittills har uppgått till flera hundra tusen kronor.
24. Under samma tid anställdes Malou Ahlbom som redovisningsansvarig, som har lång erfarenhet inom ekonomi och redovisning, se CV i [Bilaga 8](#). Per den 1 juni 2022 har Malou Ahlbom tagit över Sofie Ljungbergs tjänst som CFO.

25. Parallellt med Sofie Ljungbergs och Malou Ahlboms arbete påbörjades en rekrytering av redovisningsekonomer. Det ledde till att Madeleine Häggquist och Nicolas Contreras Davis, CV i Bilaga 9-10, anställdes i början av 2022. Därtill har koncernen en anställd redovisningsassistent.
26. Från i mitten av januari 2022 sköts Berörda bolags och andra närståendebolags ekonomier uteslutande internt av denna ekonomifunktion.
27. Ett arbete påbörjades omgående för att förbättra rutiner och ekonomisk kontroll och tillsyn.
28. Vid årsskiftet 2021/22 ersattes tidigare årsvisa inventeringar av månadsvisa inventeringar i restaurangverksamheterna, i syfte att ha kontroll på råvarukostnad och eliminera risker i felaktiga värden. År 2021 köptes nya kassasystem in, vilket möjliggör fler och mer detaljerade rapporter för uppföljning och kopplingar mellan artiklar och konton. Det infördes en ny rutin för hantering och godkännande av utlägg och rutinen för attester sågs över. I varje flöde finns det nu mellan två och tre sakkunniga involverade som granskar underlaget. Varje månad färdigställs finansiella rapporter vilka genomgås av Filip Güven och Daniel Güven, restaurangernas operativa chefer och restaurangchefer. Eventuella avvikelser lyfts upp och prissättning utvärderas. Därtill protokollförs mål och aktiviteter för nästkommande månad. Varje vecka presenterar cheferna för Tillståndshavarna respektive restaurangs resultat för koncernledningen, innebärande bland annat genomgång av lönekostnader, vilket möjliggör att eventuella avvikelser direkt kan uppmärksammas.
29. Nya rutiner och processer har strukturerats, bland annat i syfte att göra hanteringen av bolagens ekonomi personoberoende. Numera finns en omfattande ekonomihandbok på plats, som löpande utvecklas och uppdateras, Bilaga 11. I syfte att förenkla ekonomihanteringen har därtill ett antal lathundar upprättats.
30. Ansvar för all löpande redovisning, skatter och avgifter är idag fördelat mellan Madeleine Häggquist och Nicolas Contreras Davis. Redovisningsassistenten hanterar primärt leverantörsfakturor. Det övergripande ansvaret har Malou Ahlbom, och hon svarar även för legala aspekter av redovisningen samt bolagsformalian. Hon har veckovisa avstämningar med Koncernens ägare, vilket möjliggör en gemensam översyn av likviditet och prioriteringar, aktiviteter, förbättringar eller andra projekt med finansiell bäring.
31. Berörda bolags gemensamma ekonomifunktion är idag synnerligen stark och omfattande. Bolagen har sedan hösten 2021 satsat mycket och intensivt på ekonomifunktionen. Idag finns inte mindre än fyra personer anställda som uteslutande hanterar Berörda bolags ekonomi och redovisning. Mot denna bakgrund

föreligger det inte någon risk för ekonomisk misskötsamhet och goda förutsättningar har skapats för bolagen att skötas omsorgsfullt.

F.1.3 Koncernen och bolagen har vidtagit även ett antal andra åtgärder

32. Tillståndshavarna redogör för ytterligare åtgärder som har vidtagits i samband med att de påstådda bristerna avhandlas nedan, se avsnitt K.

G. TILLSTÅNDSENHETENS FÖRSLAG STRIDER MOT LEGALITETSPRINCIPEN

G.1 Allmänt om legalitetsprincipen

33. Enligt 5 § första stycket förvaltningslagen får en myndighet endast vidta åtgärder som har stöd i rättsordningen. Denna legalitetsprincip kommer även till uttryck i 1 kap. 1 § tredje stycket regeringsformen; ”[d]en offentliga makten utövas under lagarna”.
34. Ett viktigt skäl till legalitetsprincipen är att myndigheters agerande ska vara förutsägbara för den enskilda. Det ska vara tydligt vilka regler man har att förhålla sig till. Den enskilde ska kunna lita på att så länge man följer tillämpliga bestämmelser så kommer man inte drabbas av ett myndighetsingripande. Det är inte tillåtet för en myndighet att på egna, godtyckliga, grunder ingripa mot ett agerande som man anser olämpligt – om det inte i lag eller annan författning framgår att agerandet inte är tillåtet.
35. Legalitetsprincipen innebär att ett ingripande enligt alkohollagen endast får ske om den händelse eller det förhållande som motiverar ingripandet uttryckligen har förbjudits i alkohollagen eller annan relevant författning. Det är alltså inte tillräckligt för ett ingripande att tillståndsmyndigheten tycker att ett visst agerande eller ett visst förhållande är olämpligt eller ser konstigt ut.

G.2 Rättsligt stöd saknas för förslaget beslut

36. Flera delar i Tillståndsenhetens tjänsteutlåtanden kan starkt ifrågasättas ur ett legalitetsperspektiv. En första allvarlig anmärkning är att det inte, av förslaget till beslut, tydligt framgår *vilken den rättsliga grunden* för återkallelse är. I tjänsteutlåtandenas allra sista stycket under rubriken ”Förvaltningens bedömning” anges, vad Tillståndshavarna uppfattar som, motiveringen av varför återkallelse ska ske. Där anges:

”Tillståndshavaren har vid upprepade tillfällen brutit mot alkohollagens bestämmelser, underlåtit att följa associationsrättsliga regelverk samt underlåtit att fullgöra sina förpliktelser gentemot det allmänna på ett sätt som gör att ingen annan åtgärd än återkallelse kan komma i fråga.”

37. Av motiveringen framgår att det är brister hos respektive tillståndshavare som enligt Tillståndsenheten motiverar en återkallelse. I beslutsunderlaget har dock, endast i mycket begränsad utsträckning, anmärkningar framförts mot själva Tillståndshavarna (alltså – de bolag som innehar serveringstillstånd). Anmärkningarna har i stället huvudsakligen avsett påstådda missförhållanden i andra bolag. Tillståndshavarna har inte varit moderbolag, och därmed inte haft inflytande, i de kritiserade bolagen. Det har inte förklarats av Tillståndsenheten hur brister i dessa bolag belastar Tillståndshavarna.
38. Det ska i sammanhanget nämnas att Tillståndsenheten inte har påstått att Tillståndshavarnas företrädare Filip Güven och Daniel Güven skulle vara olämpliga i 8 kap. 12 § alkohollagens mening. Det är inte olämplighet hos dessa personer som, enligt Tillståndsenhetens beslutsmotivering, är grund för beslut om återkallelse. Det ska påpekas att en slutsats om företrädarnas lämplighet inte heller hade varit möjlig utifrån befintligt underlag. För att kunna dra en sådan slutsats hade behövts en helhetsbedömning av företrädarnas lämplighet och där man beaktat alla omständigheter av betydelse för lämpligheten. Exempelvis skulle då ha beaktats Filip Güven och Daniel Güvens mångåriga och omfattande erfarenhet av att driva restauranger med alkoholservice, de kunskapsprov de avlagt, deras personliga ekonomiska förhållanden etc. Några sådana hänsyn har emellertid inte tagits och något sådant underlag har inte inhämtats i aktuella ärenden.

G.3 Anmärkning avseende ägarförändring saknar rättsligt stöd

39. Ytterligare ett exempel på brott mot legalitetsprincipen är Tillståndsenhetens uttalanden i frågan om Raptor Group AB:s förvärv av aktier. Tillståndsenheten skriver i tjänsteutlåtande följande:
- ”Det finns utifrån det nära släktskapet till en olämplig finansiär skäl att ifrågasätta huruvida Raptor Group AB:s köpeskillning härrör från en finansiering som är lämplig utifrån alkohollagens bestämmelser.”
40. Tillståndsenheten anger inget stöd för att köpeskillningen skulle härröra från olämplig finansiering – annat än att Raptor Group AB:s ägare är bror till Alexander Ernstberger. Vad Tillståndsenheten anför i denna del är inget annat än spekulationer. Det är självklart inte otillåtet att ha mellanhavanden med ett bolag, endast av den anledningen att bolagets ägare är släkt med en person som är dömd för brott. Tillståndsenhetens spekulationer är anmärkningsvärda och inget som kan läggas till grund för ett myndighetsingripande.
41. Vidare saknar Tillståndsenhetens påstående att ägarförändringen skulle ha anmälts rättsligt stöd. I tjänsteutlåtande anges att ”[d]et är förvaltningens sak att bedöma huruvida en ändring varit anmälningspliktig eller inte”. Enligt uttalandet ska alltså *alla* ägarförändringar, oavsett omfattning, anmälas till Tillståndsenheten. Uttalandet

står i direkt strid med 9 kap. 11 § alkohollagen. Av bestämmelsen framgår att endast *betydande* förändringar av ägarförhållandena ska anmälas till kommunen. Av kammarrättspraxis, Kammarrätten i Stockholms dom den 22 mars 2013 i mål nr 6088-12, framgår att en ägarförändring om 16 procent inte var anmälningspliktig. Det saknas därmed lagligt stöd för att påstå att den aktuella ägarförändringen, om 14 procent, var anmälningspliktig. Se mer om detta i avsnitt K.7.

G.4 Anmärkning avseende lån saknar rättsligt stöd

42. Vidare strider Tillståndsenhetens anmärkningar mot samröret med Alexander Ernstberger mot legalitetsprincipen.
43. En grundläggande rättsprincip är att alla ska betraktas som oskyldiga till dess motsatsen bevisats i domstol. Vid den aktuella tidpunkten var Alexander Ernstberger – inte bara icke-dömd – utan dessutom frikänd av Stockholms tingsrätt på samtliga åtalspunkter. Det kan givetvis inte krävas av tillståndshavare att denne skulle kunna förutse att tingsrättens frikännande dom senare skulle ändras i hovrätten. Tillståndshavarna har vid tidpunkten, mot bakgrund av den friande domen, betraktat Alexander Ernstberger som oskyldig till alla anklagelser. Det framstår som anmärkningsvärt om Tillståndsenheten menar att Tillståndshavarna, trots den friande domen, skulle ha utgått från att Alexander Ernstberger var skyldig till brott.
44. Det ska vidare noteras att Tillståndsenhetens påstående att den aktuella fordringsöverlåtelsen skulle ha anmälts saknar rättsligt stöd. Det finns inget rättsligt stöd för att en tillståndshavare är skyldig att löpande anmäla krediter som upptas i rörelsen. Det enda rättsliga stödet i denna del är uttalanden i förarbeten om att sökanden, vid ansökan om serveringstillstånd, ska lämna in en finansieringsplan. Det är inte detsamma som att alla upptagna krediter, efter erhållande av serveringstillstånd, löpande ska anmälas till tillståndsmyndigheten. Se mer om detta i avsnitt K.8.

H. FÖRESLAGNA ÅTERKALLELSER AV TILLSTÅND STRIDER MOT PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

45. En åtgärd enligt alkohollagen måste följa den lagstadgade proportionalitetsprincipen. Åtgärden får enligt 5 § 3 st förvaltningslagen (2017:900) således

”aldrig vara mer långtgående än vad som behövs och får vidtas endast om det avsedda resultatet står i rimligt förhållande till de olägenheter som kan antas uppstå för den som åtgärden riktas mot” (våra markeringar).
46. Myndigheten måste först ta ställning till om en tilltänkt åtgärd är ändamålsenlig och minst ingripande för att uppnå syftet med åtgärden. Därefter måste myndigheten

göra en avvägning i fråga om rimligheten av verkningarna av åtgärden när det gäller de skilda intressen som aktualiseras.⁵

47. Det är uppenbart att de föreslagna återkallelserna står i strid mot denna bestämmelse. Som nämnts ovan sysselsätter Koncernen ca 600 personer och är ett viktigt nav i Stockholms näringsliv, besöksnäring och nöjesliv. Utöver anställda berörs Koncernens runt en miljon besökare om året. Dessutom skulle restaurangernas hyresvärdar skadas allvarligt, främst fastighetsbolaget Hufvudstaden AB; direkt genom stora bortfall av hyresintäkter och indirekt genom att fastighetsägarnas bestånd blir mindre attraktivt för arbetsplatser och besökare om populära restauranger i berörda stadsdelar stängs.
48. Restaurangerna kan inte drivas utan alkoholtillstånd. De föreslagna återkallelserna skulle medföra omgående stängning av restaurangerna och åsamka Koncernen skador om hundratals miljoner kronor. Om beslut om återkallelser skulle meddelas den 15 juni 2022 skulle Stockholm dessutom stå utan ett antal av stadens mest populära restauranger inför kommande högsäsong för besöksnäringen, utan att någon plan finns för hur dessa restaurangplatser ska ersättas.
49. Förstahandsalternativ vid överträdelser av alkohollagen ska vara *erinran* eller *varning* – *inte* återkallelse.⁶ Systemet bygger alltså enligt huvudregeln på en form av påföljdstrappa. Avsikten med att erinran eller varning normalt ska tillämpas i första hand är att genom utdelande av erinran eller varning ge tillståndshavaren möjlighet att rätta till påtalade missförhållanden för att undgå återkallelse. En återkallelse är en *synnerligen ingripande åtgärd* och bör förekomma endast i de allvarligaste fallen.⁷
50. Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) har uttryckt att ingripanden mot serveringstillstånd är framåtsyftande och ska säkerställa att regelsystemet följs i framtiden.⁸ Valet av åtgärd ska enligt HFD ske efter en helhetsbedömning av hur de missförhållanden som lagts till grund för omprövningen av tillståndet påverkar tillståndshavarens lämplighet.⁹ Har en tillståndshavare tidigare meddelats påföljd och på nytt gör sig skyldig till misskötsamhet ska hänsyn tas till varningens eller varningarnas art samt vilken tid som förflutit mellan de olika händelser som föranlett denna eller dessa samt den aktuella förseelsen.¹⁰

⁵ Johan Lundmark och Mathias Säfsen, *Förvaltningslagen – en kommentar*, kommentaren till 5 § 3 st förvaltningslagen, Juno version 1A.

⁶ Prop. 2009/10:125 s. 174.

⁷ Prop. 2009/10:125 s. 117-118.

⁸ HFD 2019 ref. 26.

⁹ HFD 2011 ref. 44.

¹⁰ Prop. 2009/10:125 s. 118.

51. Av de nu aktuella tillståndshavarna har *endast* Restaurang Prinsen i Stockholm AB tidigare tilldelats en påföljd enligt alkohollagen. Bolaget tilldelades en varning den 18 september 2018, alltså för nästan fyra år sedan. Varningen föranleddes av att bolaget inte hade anmält en viss ägarförändring och av påstådd ekonomisk misskötsamhet *i andra bolag* än tillståndshavaren. Denna varning kan inte läggas någon annan Tillståndshavare än Prinsen till last ur ett sanktionsperspektiv.
52. Övriga tillståndshavare har inte tidigare varit föremål för nämndens åtgärder. I vart fall dessa bolag befinner sig på första steget i påföljdstrappan. Mot bakgrund av att Restaurang Prinsen i Stockholm AB:s varning ligger långt tillbaka i tiden finns det goda skäl att anse att även Prinsen befinner sig på första trappsteget. Tillståndshavarna bör därför i vart fall ges en chans att rätta till påtalade missförhållanden för att undgå återkallelse. Det är inte en proportionerlig åtgärd att återkalla serveringstillstånd för en hel koncern omfattande elva restauranger mot bakgrund av endast en tidigare varning mot en av restaurangerna och en varning mot ett tidigare koncernbolag (Mejan AB), vilket inte längre ingår i Koncernen.
53. Hela restaurangbranschen drabbades hårt av coronapandemin, särskilt under åren 2020 och 2021. Pandemin var en helt oförutsebar händelse som skapade stora problem för alla svenska verksamheter, oavsett storlek och ekonomisk styrka. Även Koncernen drabbades hårt. Tre av bolagets restauranger gick i konkurs. Vissa bolag hade svårt att betala sina skulder i tid, eftersom det på grund av uteblivna intäkter saknades pengar i kassan. Det är inte rimligt att svårigheter, orsakade av en pandemi som låg helt utanför koncernens kontroll, ska påverka lämplighetsbedömningen negativt.
54. För att komma till rätta med vissa akuta ekonomiska problem fattade Brasseriegruppen BG AB ett snabbt beslut om att ta in nya pengar. Det bör noteras att banker inte lånade ut pengar till restauranger vid den aktuella tidpunkten med hänvisning till pandemin. Det ekonomiska läget i Koncernen var på grund av pandemin synnerligen pressat, och alternativet till att omgående ta ett lån hade kunnat vara att Koncernen gick omkull.
55. Trots de svåra tiderna och dåliga förutsättningarna har Koncernen idag återhämtat sig. Koncernen har mycket goda förutsättningar att med lönsamhet fortsätta att bedriva sina restauranger. Att i detta läge återkalla tillstånden vore oskäligt och oproportionerligt, i strid mot 5 § 3 st förvaltningslagen. Om Tillståndshavarna förlorar sina tillstånd, vilket är en synnerligen ingripande åtgärd, skulle det få förödande konsekvenser för restaurangerna och deras anställda.
56. Vid nämndens *framåtblickande* prövning ska hänsyn tas till dels att det inte längre finns coronarelaterade hinder mot att bedriva verksamheterna på ett ekonomiskt lönsamt sätt, dels att *omfattade* åtgärder har vidtagits för att tillse att

tillståndshavarnas och andra närstående bolags ekonomi sköts på ett korrekt sätt. Det finns idag inte någon risk för att problem motsvarande de som Tillståndsenheten har påstått ska uppkomma i verksamheterna.

I. TILLSTÅNSENHETENS UTREDNING UPPFYLLER INTE BEVISKRAVET

I.1 Allmänt om bevisbörda och beviskrav

57. Ett serveringstillstånd har en avgörande betydelse för möjligheterna att driva en restaurangrörelse. Dåvarande Regeringsrätten har uttalat att kravet på bevisning därför av rättssäkerhetsskäl bör ställas högt. Enligt Regeringsrätten bör en så ingripande åtgärd som återkallelse av ett serveringstillstånd därför kunna vidtas endast när det *klart har kunnat fastställas* att sådana missförhållanden som utgör grund för återkallelse verkligen föreligger.¹¹
58. Innebörden av beviskravet brukar ibland uttryckas på så sätt att det åligger kommunen – som alltså har bevisbördan för de brister i förhållande till alkohollagen som i det enskilda fallet görs gällande gentemot en tillståndshavare – att visa utredning som ”med tillräcklig grad av säkerhet” klarlägger de sakförhållanden som läggs till grund för ett beslut om en sanktion enligt alkohollagen.¹² Regeringsrätten har i fall där domstolen ansett att det förelegat grund för återkallelse av serveringstillstånd även använt formuleringarna att det ”får anses utrett” att de påstådda sakförhållandena förelegat respektive ”anses klarlagt” att brister i förhållande till alkohollagens krav varit för handen.¹³
59. I enlighet med det nu sagda kan nämnden endast beakta de omständigheter som är klarlagda med tillräcklig grad av säkerhet. Det är kommunen som har att visa att omständigheterna föreligger. Först om det av Tillståndsenhetens underlag är *klarlagt* att en omständighet föreligger ankommer det på Tillståndshavarna att åberopa utredning som visar motsatsen. Det förhåller sig alltså inte på så sätt att Tillståndsenheten kan komma med påståenden som inte är tillräckligt underbyggda, och att det är Tillståndshavarna som har att visa att de påstådda omständigheterna *inte* föreligger.
60. Flera av Tillståndsenhetens bedömningar, dessutom i högst centrala delar, är inte underbyggda med tillräcklig utredning. I väsentliga avseenden drar Tillståndsenheten rent felaktiga slutsatser av det material som finns. Tillståndshavarna menar att Tillståndsenheten genomgående inte har uppfyllt sin

¹¹ RÅ 1994 ref. 88.

¹² Lundin, Stefan, *Alkohollagen – Kommentarer och rättsfall*, JUNO Version 3A, 2022, kommentaren till 9 kap. 18 § och t.ex. Kammarrätten i Stockholms dom den 5 december 2003 i mål nr 14-03, Kammarrätten i Göteborgs domar den 31 augusti 2010 i mål nr 3080-10 och den 12 februari 2014 i mål nr 7647-12 samt Kammarrätten i Sundsvalls dom den 15 juli 2013 i mål nr 2098-12.

¹³ RÅ 2002 ref. 33 II.

bevisbörda. Nedan kommenteras *några exempel* på allvarliga brister i utredningen avseende de olika anmärkningarna.

I.2 Vigårdabolagen

61. Tillståndsenheten har påstått att Daniel Güven och Filip Güven i Vigårdabolagen vid vissa angivna tidpunkter hade skäl att anta att bolagens egna kapital understeg hälften av det registrerade aktiekapitalen och därför hade en skyldighet enligt 25 kap. 13 § aktiebolagslagen (2005:551) att upprätta en kontrollbalansräkning, vilket de underlät att göra. Som framgår nedan bestrider Daniel Güven och Filip Güven detta.
62. För att Tillståndsenhetens påståenden om kapitalbrist i Vigårdabolagen ska kunna accepteras måste Tillståndsenheten åberopa underlag som utvisar att *faktisk* kapitalbrist har förelegat. Någon sådan utredning finns inte.
63. Till stöd för att det har förelegat en kapitalbrist i Vigårdabolagen har Tillståndsenheten som enda utredning hänfört sig till konkursförvaltarens bedömningar av när styrelserna – enligt honom – borde ha insett att det förelåg risk för att det egna kapitalet var förbrukat.
64. En konkursförvaltare ska enligt 7 kap. 15 § konkurslagen (1987:672) i förekommande fall lämna uppgift om vid vilken tidpunkt skyldighet att upprätta kontrollbalansräkning *kan antas* ha inträtt enligt 25 kap. 13 § aktiebolagslagen om denna tidpunkt *kan klarläggas*. Förvaltaren är inte skyldig att för borgenärernas räkning närmare utreda i vilken mån personligt ansvar för bolagets förpliktelser kan komma i fråga. Borgenärerna måste själva svara för en sådan utredning.¹⁴
65. Konkursförvaltarens bedömning inbegriper alltså *inte* att pröva om det finns objektiva förutsättningar för medansvar, innefattande om *faktisk* kapitalbrist har förelegat. Det framgår även av konkursförvaltarens yttrande den 10 juni 2022, Bilaga 12, s. 7, i vilket konkursförvaltaren skriver att "[e]n konkursförvaltare ska, i enlighet med konkurslagen, endast ta ställning till vid vilken tidpunkt befarad kapitalbrist kan ha förelegat" och "[k]onkursutredningen har därmed inte tagit ställning till om faktisk kapitalbrist har förelegat vid den aktuella tidpunkten" (våra understrykningar). Konkursförvaltaren har i stället i yttrandet på samma sida angett att syftet med hans bedömning är att ge en borgenärerna en "fingervisning" om när ett medansvar kan ha inträtt.
66. En konkursförvaltare gör sin översiktliga bedömning av om kapitalbrist föreligger med utgångspunkt i den tillgängliga bokföringen. Men frågan om kapitalbrist föreligger påverkas också av omständigheter som inte framgår av bokföringen,

¹⁴ Palmér, Eugen & Savin, Peter, *Konkurslagen*, JUNO Version 48, 2022, kommentaren till 7 kap. 15 §.

vilket framgår av 25 kap. 14 § aktiebolagslagen, exempelvis eventuella övervärden avseende tillgångar och verksamheten. Det framgår av konkursförvaltarens yttrande den 10 juni 2022, s. 7, att konkursförvaltaren ofta saknar möjlighet att bedöma eventuella övervärden i en verksamhet eller specifika tillgångar samt ofta saknar information om eventuella kapitaltäckningsgarantier som kan ha utställts av moderbolag till det aktuella bolaget. Även av det skälet är en konkursförvaltares bedömning av kapitalbristen ofullständig och preliminär.

67. Konkursförvaltaren skriver vidare i yttrandet, s. 13, 16 och 20, att slutsatserna i förvaltarberättelsen *inte* kan läggas till grund för en bedömning avseende styrelsens eventuella oaktsamhet eller ansvar enligt 25 kap. aktiebolagslagen. Ändå har Tillståndsenheten gjort precis det. Eftersom annan utredning saknas måste nämnden därför utgå från att det *inte* har förelegat kapitalbrist i Vigårdabolagen. Redan av det skälet måste nämnden helt avfärda Tillståndsenhetens påstående om att detta i negativ riktning ska påverka lämplighetsbedömningen.
68. Tillståndsenheten har även haft anmärkningar mot överföringar och lån i Vigårdabolagen. Som framgår nedan bestrider Daniel Güven och Filip Güven att överföringarna har utgjort återvinningsbara transaktioner eller förbjudna lån.
69. Vad gäller Vigårda Västerås City AB är det anmärkningsvärt att Tillståndsenheten skriver att ”återvinningsbara överföringar [har] konstaterats”. Det är direkt felaktigt, eftersom det av förvaltarberättelsen – som är Tillståndsenhetens enda underlag i frågan – enbart framgår att vissa överföringar *skulle kunna utgöra* återvinningsbara transaktioner. Härtill anges i förvaltarberättelsen att ”[u]tredning i denna del pågår”.
70. I fråga om Vigårda Kista AB har Tillståndsenheten angett att vissa överföringar enligt konkursförvaltarens bedömning *skulle kunna vara* återvinningsbara, vilket är en korrekt återgivning. Transaktionerna nämns inte i Tillståndsenhetens bedömning, varför Tillståndshavarna utgår från att omständigheten inte har beaktats vid lämplighetsbedömningen.
71. Tillståndsenheten har haft motsvarande anmärkning om återvinningsbara transaktioner även i Vigårda Kungsgatan AB. Därtill har anmärkning riktats mot förbjudna lån. I dessa delar har konkursförvaltaren i förvaltarberättelsen noterat att vissa överföringar *kan* utgöra återvinningsbara transaktioner alternativt *skulle kunna utgöra* förbjudna lån. Trots konkursförvaltarens formuleringar har Tillståndsenheten i sin bedömning helt felaktigt konstaterat att det framkommer ”påpekanden från konkursförvaltaren om återvinningsbara transaktioner”. I fråga om lånen har Tillståndsenheten noterat att konkursförvaltaren har påpekat att det *eventuellt* finns förbjudna lån, vilket i och för sig är en mer korrekt återgivning. Härtill ska beaktas att det anges i förvaltarberättelsen rörande återvinning och förbjudna lån att ”[y]tterligare utredning pågår i denna del”.

72. Tillståndsenheten har för Vigårda Västerås City AB och Vigårda Kungsgatan AB således låtit lämplighetsbedömningen påverkas negativt av överföringarna respektive överföringarna och lånen, trots att det i ljuset av konkursförvaltarens formuleringar är uppenbart att omständigheterna inte är *klarlagda*. Konkursförvaltaren har enbart konstaterat att en viss omständighet *skulle kunna* eller *kan* föreligga. Redan av hans formuleringar är det uppenbart att omständigheterna inte är *klarlagda*. Det finns ingen utredning i övrigt som visar att överföringarna *faktiskt* var återvinningsbara eller utgjorde förbjudna lån. Nämnden har därmed att utgå ifrån att överföringar i Vigårdabolagen varken är återvinningsbara eller utgör förbjudna lån. Redan av det skälet måste nämnden därför helt avfärda Tillståndsenhetens påstående om att detta i negativ riktning ska påverka lämplighetsbedömningen.
73. Tillståndsenheten har vidare påstått att Daniel Güven och Filip Güven inte självmant har uppfyllt sina associationsrättsliga förpliktelser, eftersom bokföringsmaterial har tillhandahållits konkursförvaltaren först efter dennes påpekande därom. Det finns inget som helst underlag som utvisar detta. Tillståndsenheten har dragit en helt felaktig slutsats, enbart baserad på spekulationer. Omständigheten ska helt bortses från vid nämndens lämplighetsbedömning. I själva verket har Daniel Güven och Filip Güven gjort allt som ankom på dem för att konkursförvaltaren skulle få tillgång till bokföringsmaterialet. Att så inledningsvis inte kom att ske berodde på att konkursförvaltaren, trots ett flertal kontakter med Fortnox som hade materialet, inte fick inloggningsuppgifter av Fortnox som möjliggjorde tillgång. Mer om detta framgår nedan, se avsnitt K.3.2.

I.3 Östra Ågatans Förvaltnings AB

74. Tillståndsenheten skriver att Östra Ågatans Förvaltnings AB har ett historiskt skuldsaldo hos Kronofogdemyndigheten avseende restförda skatter mellan den 16 april och 2 juli 2021 samt mellan den 14 och 25 mars 2022. Uppgifterna går inte att återfinna i underlaget och ska därför bortses från.
75. Vidare anmärker Tillståndsenheten att Östra Ågatans Förvaltnings AB:s aktiekapital är förbrukat och att bolaget drivs i likvidationspliktigt skick. Såvitt bolaget uppfattar det menar Tillståndsenheten att denna slutsats går att dra utifrån att revisorn för år 2020 i revisionsberättelsen har skrivit att bolaget är på obestånd. Ett eventuellt obestånd säger inget som helst om ett bolags aktiekapital, som kan vara intakt trots att ett bolag har en oförmåga att betala sina skulder. Bolaget bestrider att det är, eller någonsin har varit, likvidationspliktigt, vilket framgår nedan, se avsnitt K.4. Tillståndsenhetens påstående är blankt utan hänvisning till något underlag över huvud taget för att styrka detta. Att Tillståndsenheten underkänner bolagets ingivna material, som visar att bolaget *inte* är likvidationspliktigt saknar betydelse så länge

inte Tillståndsenheten uppfyller sin bevisbörda. Omständigheten ska därför helt bortses från vid lämplighetsbedömningen.

I.4 Gerdas Barque Francais AB och Inidron Seafood AB

76. Tillståndsenheten skriver att närstående-bolagen Gerdas Barque Francais AB och Inidron Seafood AB har ett förbrukat aktiekapital med 11 miljoner kr respektive 5,5 miljoner kr. Som underlag för detta hänvisar Tillståndsenheten till utdrag från kreditupplysningsföretaget Creditsafe. I underlagen har inte beaktats att tillgångar och skulder, i kontrollbalanssituationer, enligt 25 kap. 14 § aktiebolagslagen får tas upp till andra värden än i den ordinarie redovisningen, om använda värderingsprinciper är förenliga med god redovisningssed.
77. Som utvecklas i avsnitt K.6 har i bolagens bokföring funnits skulder redovisade till höga värden. Enligt 25 kap. 14 § aktiebolagslagen kan dessa skulder skrivas ned till 0 kronor. Då detta inte beaktats i Tillståndsenhetens utredning har det inte "med tillräcklig grad av säkerhet" visats att Tillståndsenhetens påstående om kapitalbrist är korrekt.

I.5 Raptor Group AB

78. Raptor Group AB förvärvade genom en nyemission i april 2020 14 procent av aktierna i Brasseriegruppen BG AB. Raptor Group AB:s ägare Edward Ernstberger är bror till Alexander Ernstberger, som mer än ett år efter emissionen dömdes av Svea hovrätt för ekonomiska brott. Tillståndsenheten skriver i sin bedömning:

”Det finns utifrån det nära släktskapet till en olämplig finansiär [Alexander Ernstberger, *vår anmärkning*] skäl att ifrågasätta huruvida Raptor Group AB:s köpeskillning härrör från en finansiering som är lämplig utifrån alkohollagens bestämmelser”.

79. Slutsatsen är mycket anmärkningsvärd. Tillståndsenheten har inte presenterat något som helst underlag som visar att köpeskillingen skulle härröra från en olämplig finansiering, trots att Tillståndsenheten alltså ska presentera utredning som "med tillräcklig grad av säkerhet" klarlägger omständigheten. Enbart det förhållandet att Tillståndsenheten anser sig "ha skäl att anta" någonting medför givetvis inte att bevisbördan är uppfylld, och Tillståndsenhetens spekulation ska helt bortses från vid lämplighetsbedömningen. Nämnden har utifrån underlaget i stället att utgå från att det inte föreligger några oegentligheter, vilket antyds av Tillståndsenheten, i fråga om Raptor Group AB:s finansiering av förvärvet. Se vidare avsnitt K.7 nedan.

J. TILLSTÅNDSHAVARNA HAR INTE FÅTT ERFORDERLIG TID ATT YTTRA SIG I ÄRENDENA

80. Den 8 juni 2022 begärde Tillståndshavarna ytterligare tid fram till den 1 juli 2022 att yttra sig över Tillståndsenhetens förslag till beslut. Tillståndsenheten medgav inte anstånd och bröt därmed mot de förvaltningsrättsliga kraven på en rättssäker prövning.
81. Enligt 9 § förvaltningslagen ska ett förvaltningsärende förvisso handläggas snabbt och effektivt, dock utan att rättssäkerheten eftersätts. En grundläggande aspekt i en rättssäker ärendehantering är att part bereds tillräcklig tid att utforma sin talan.
82. Enligt 23 § förvaltningslagen ska myndigheten se till att ett ärende blir utrett i den omfattning som dess beskaffenhet kräver. Det material som ligger till grund för ett myndighetsbeslut ska vara robust, tillräckligt och tillfredsställande. Det ska vara möjligt att klart avgöra ärendet utifrån underlaget. Som framgår av detta yttrande är det uppenbart att Tillståndsenhetens utredning är mycket bristfällig.
83. Enligt 25 § förvaltningslagen ska myndigheten ge berörd part tillfälle att inom en bestämd tid yttra sig över allt material av betydelse för beslutet. I förvaltningslagens förarbeten anges följande angående längden på svarsfristen:
- ”Hur lång svarsfrist som kan anses lämplig får avgöras utifrån bl.a. ärendetyp och materialets omfattning och komplexitet. Parten ska ges skäligt rådrum för sina överväganden.” (prop. 2016/17:180 s. 311)
84. Ärendena omfattar över 450 sidor material. Den utsatta yttrandefristen har varit för kort för att Tillståndshavarna ska hinna tillgodogöra sig och yttra sig över det omfattande materialet. I sammanhanget ska nämnas att utsatt yttrandefrist har innefattat två nationella helgdagar, Kristi himmelfärdsdag och nationaldagen. Det begärda anståndet var skäligt med hänsyn till det omfattande materialet och den stora betydelsen ärendena har för Tillståndshavarna och dess anställda.
85. Mot bakgrund av att yttrandefristen har varit för kort kan eventuell avsaknad av utredning eller underlag i detta yttrande inte tas för intäkt för att Tillståndshavarna inte skulle kunna ge in sådana underlag om handläggningen följt de förvaltningsrättsliga kraven på en rättssäker prövning. Det gäller bl.a. möjligheten att få fram ytterligare utlåtanden från sakkunniga.
86. Detta yttrande, med många bilagor, kommer Tillståndsenheten till handa dagen innan inplanerat sammanträde med Tillståndsutskottet. Det kan på goda grunder ifrågasättas om Tillståndsutskottet kommer ha möjlighet att tillgodogöra sig och bilda sig en uppfattning av innehållet i allt material i ärendet inför beslutsfattandet.

K. NÄRMARE OM DE PÅSTÅDDA BRISTERNA

K.1 Pas Dart AB

K.1.1 Den påstådda bristen orsakades av ett misstag och är försumbar

87. Av beslutet den 17 januari 2020 framgår att en person hade glömt att registrera sig i personalliggaren och att en person inte hade lyckats logga in. Vid kontrolltillfället hade Pas d'Art endast haft öppet i några dagar. Det finns inget som talar för att det skulle röra sig om något annat än en engångshändelse. Personerna hade rätt att arbeta i restaurangen och de erhöll beskattad lön. Att personerna inte var inskrivna i liggaren var ett rent misstag. Händelsen inträffade för nästan ett och ett halvt år sedan, och det finns inga andra anmärkningar om personalliggare avseende Pas Dart AB eller andra tillståndshavare.
88. Även om lagkravet på personalliggare självklart ska upprätthållas menar Pas Dart AB mot denna bakgrund att bristen var så försumbar att den helt kan bortses ifrån.
89. Under alla förhållanden kan inte nämnda brist i Pas Dart AB utgöra skäl för påföljd för de övriga Tillståndshavarna.

K.1.2 Den påstådda bristen har åtgärdats

90. Pas Dart AB har vidtagit åtgärder för att säkerställa att personal numera alltid är inskrivna i personalliggaren.
91. Daniel Güven och Filip Güven hade vid kontrolltillfället endast haft restaurangen öppen några dagar, och verksamhetens rutiner var helt nya. Numera är rutinerna väl inarbetade och det finns goda kontrollfunktioner på plats. Utöver att Daniel Güven är operativ i restaurangen, och tillser att rutiner upprätthålls, finns två köksmästare och två källarmästare som också ansvarar för detta. Därtill har restaurangen en driftchef. Sedan restaurangen blev kontantfri är en förutsättning för att personalen ska få ut lön att de stämplar in.
92. Varje Tillståndshavare gör idag dagliga avstämningar, för att kontrollera att all personal har varit registrerad. En gång per vecka sammanställs – för varje Tillståndshavare – en rapport över resultat, [Bilaga 13](#) för ett exempel från Pas Dart AB, bland annat i fråga om lönebudget och lönekostnader. Inför rapportens upprättande kontrolleras att all arbetande personal också har varit registrerad. Varje Tillståndshavares restaurangchef och driftchef går tillsammans igenom rapporten och letar efter avvikelser mellan exempelvis budgeterade lönekostnader och faktiska lönekostnader. En stor avvikelse skulle kunna förklaras av att någon anställd inte har varit registrerad och för vilken lönekostnad därmed inte har tagits

upp. Rapporten presenteras vid veckovisa ledningsgruppsmöten. Det finns således mycket goda kontrollfunktioner på plats i Tillståndshavarna för att tillse att det inte uppstår misstag kring personalliggare.

K.2 East 4 AB

K.2.1 De påstådda bristerna var engångshändelser och är försumbara

93. East är en populär restaurang på Stureplan, som lockar ett stort antal besökare även under sena kvällar. Polisen genomför tillsyn genom besök i vart fall tre till fyra kvällar i veckan. Varje fredag har East återkommande vaktmöten med polisen.
94. Utöver de nu anmärkta tillfällena, då vardera gången *en* person har uppmärksammats som påverkad, har polisen inte riktat några anmärkningar mot verksamheten. Enligt Daniel Güvens och Filip Güvens uppfattningar är polisen mycket nöjda med hur East hanterar ordning och säkerhet. Givetvis har East en nolltolerans mot påverkade besökare. Men givet antalet genomförda polisbesök, utan anmärkningar, går det inte att dra någon annan slutsats än att de anmärkta tillfällena har handlat om engångsföreteelser.
95. Anmärkningen om att serveringsansvarig inte var på plats är inte korrekt. Det rör sig om en missuppfattning från polisens sida.
96. Anmärkningen om att nödutgångarna inte var tillräckligt skyltade var en högst tillfällig brist, och en olycklig effekt av den då pågående ombyggnationen. Denna brist är sedan länge åtgärdad.
97. Mot denna bakgrund bör anmärkningarna mot East 4 AB inte beaktas som brister vid Tillståndsenhetens prövning. Under alla förhållanden kan inte nämnda brist i East 4 AB utgöra skäl för påföljd för de övriga Tillståndshavarna.

K.2.2 East 4 AB har god beredskap för att hantera ordning och säkerhet

98. East 4 AB har vidtagit åtgärder för att se till att arbetet mot ordning och säkerhet numera är än mer omfattande och strukturerat än tidigare.
99. Sedan januari 2022 har East 4 AB övergått till att endast ha anställda vakter, och inte inhyrda. Det innebär att det alltid är samma vaktpersonal på plats och att det därför finns goda förutsättningar för att arbeta upp och efterleva rutiner samt satsa på förebyggande insatser.
100. Numera skrivs vaktrapporter dagligen, i vilka inte bara incidenter tas upp utan även hur eventuella incidenter har hanterats. Det medför en stärkt beredskap för hur exempelvis påverkade personer ska uppmärksammas och hanteras. Rapporterna

tjänar även ett arbetsmiljösyfte. Som exempel på dessa rapporter återopas Bilaga 14.

101. I slutet av mars 2022 färdigställdes en ombyggnation av lokalerna. Efter ombyggnationen har vakterna en bättre översikt över lokalerna eftersom planlösningen nu är mer öppen. I varje avdelning finns därtill en bemannad bar. Även annan personal än vakterna arbetar för att uppmärksamma gäster som är påverkade.

K.3 Konkurer i Vigårdabolagen

K.3.1 Allmänt om konkurserna

102. Coronapandemin var ett hårt slag mot svenska restaurangföretag. I april 2020 hade antalet konkurser i branschen ökat med 159 procent jämfört med samma månad under föregående år. Konkurserna drabbade även ekonomiskt stabila verksamheter.¹⁵
103. De tre Vigårdabolagen försattes i konkurs under åren 2020 och 2021, då pandemin hade som störst verkningar på den svenska ekonomin. Verksamheterna var seriösa, välskötta och en del av en större koncern. Skälet för konkurserna var *uteslutande* minskade intäkter till följd av coronapandemin. Inga andra faktorer, såsom ekonomisk misskötsamhet eller risktagande, var bidragande.
104. Vid avvägningen om ett närståendebolags konkurs i negativ riktning ska påverka lämplighetsbedömningen måste hänsyn tas till orsaken bakom ett konkursbeslut.¹⁶ I de nu aktuella fallen drabbades Vigårdabolagen, och hela branschen, hårt av en pandemi som var helt bortom bolagsföreträdarnas kontroll. Enbart omständigheten att Vigårdabolagen har gått i konkurs ska därför inte alls beaktas vid lämplighetsbedömningen.
105. Därtill framgår det av årsredovisningarna för både Vigårda Västerås City AB och Vigårda Kungsgatan AB att bolagen har agerat snabbt för att skala ned verksamheterna och anpassa rörelserna efter en lägre omsättning, samt att en av restaurangerna under en period höll stängt. Det visar med tydlighet att Daniel Güven och Filip Güven vidtog skademinimerande åtgärder och försökte göra det bästa av de ogynnsamma förutsättningarna.
106. Konkursförvaltarens bestående intryck av Vigårdabolagen var att bolagen var välskötta. I sitt utlåtande den 10 juni 2022 skriver konkursförvaltaren följande:

¹⁵ <https://www.fastighetsvarlden.se/notiser/konkurserna-inom-hotell-och-restaurang-okade-med-159-procent/>

¹⁶ Orsaken till ekonomiska problem ska beaktas, se bl.a. Kammarrätten i Göteborgs dom den 16 juni 2020 i mål nr 1609-20.

”Min bedömning är att bokföringen och skötseln av Bolagens angelägenheter generellt är välordnade och håller en betydligt högre standard än vad som är vanligt förekommande i konkurssammanhang.” (Bilaga 12], sid. 22)

K.3.2 Närmare om bokföringen

107. Tillståndsenheten har gjort gällande att det förelåg brister i bokföringen i Vigårdabolagen. Påståendet bestrids.
108. I Vigårda Västerås City AB har förvaltaren anmärkt att underlag saknats i bokföringen. Dessa brister har dock enbart förekommit före den 18 juni 2019, det vill säga det datum Filip Güven registrerades som styrelseledamot. Detta framgår av konkursförvaltarens yttrande den 10 juni 2022, Bilaga 12, s. 12. Bokföringsbristerna uppkom alltså vid en tidpunkt då varken Daniel Güven eller Filip Güven hade med bolagen att göra. Av konkursförvaltarens tillägg till berättelsen i Vigårda Kungsgatan AB framgår att bolagets brister i bokföringen upphörde i samband med att Daniel Güven och Filip Güven tillträdde som företrädare. Mot denna bakgrund är det uppenbart att eventuella brister i bokföringen i Vigårda Västerås City AB och Vigårda Kungsgatan AB inte kan belasta Tillståndshavarna.
109. I Vigårda Kista AB har förvaltaren inte noterat bokföringsbrister, andra än avseende kassering av inventarier vilket kommenteras nedan.
110. I Vigårda Kungsgatan AB har förvaltaren i förvaltningsberättelse uppgett att han inte fått del av bokföring. Detta uttalande justerades senare från förvaltaren då han fått del av komplett bokföring. Tillståndsenheten har anmärkt att ”Företrädarna har tillhandahållit konkursförvaltaren bokföringsmaterial först efter Tillståndsenhetens påpekande och inte självmant uppfyllt sina associationsrättsliga förpliktelser.” Påståendet bestrids.
111. Förvaltaren har i utlåtande den 10 juni 2022 kommenterat tillhandahållandet av bokföring i Vigårda Kungsgatan AB enligt följande:

”Av Stockholms Stad tjänsteutlåtande (se s. 7 ff) kring frågan om tillhandahållande av bokföring för granskning framkommer följande. Ställföreträdarna har informerat konkursutredningen om att bokföring finns hos Fortnox och har sparats digitalt. Konkursutredningen tillskrev Fortnox den 2 januari 2022 med en begäran om att få tillgång (dvs inloggning) till materialet. En påminnelse skickades sedan den 18 februari 2022. Konkursutredningen hade vid denna tidpunkt trots detta inte erhållit tillgång till materialet från Fortnox. Ytterligare kontakt togs sedan med Fortnox den 2 mars 2022 för tillgängliggörandet av materialet. Svar erhöles inte.

Förvaltarberättelsen (med hänsyn till tidsfristen om sex månader) behövde trots det upprättas.

Kontakt togs därefter den 6 april 2022 ånyo med konkursbolagets representant för tillhandahållandet, material avseende 2020 kom då att översändas till konkursutredningen av Robert Hackå. Sofie Ljungberg kom därefter att skapa en användare för konkursutredning avseende tillgängliggörandet av det elektroniska materialet samma dag. Efter granskning hade skett av det tillkommande materialet kunde en komplettering till förvaltarberättelsen avges.

Uppgifterna om att det var bolagets ställföreträdare som uppvisat ovilja för tillhandahållande av materialet är därmed felaktig.” (Bilaga 12, s. 20)

112. Av förvaltarens utlåtande framgår att bolagets företrädare *inte* brutit i sin skyldighet att tillhandahålla bokföringsmaterial avseende Vigårda Kungsgatan AB.

K.3.3 Närmare om skyldighet att upprätta kontrollbalansräkning

113. Vad gäller skyldigheten att upprätta kontrollbalansräkning när det finns skäl att anta att bolagets eget kapital understiger hälften av det registrerade aktiekapitalet återfinns regeln i 25 kap. 13 § aktiebolagslagen. Syftet med reglerna är att skydda bolagets borgenärer och att ge aktieägarna rådru för lämpliga åtgärder i ett underkapitaliserat bolag.¹⁷

114. Tillståndshavarna har ovan anmärkt att den av Tillståndsenheten åberopade utredningen inte klargör att Vigårdabolagen hade kapitalbrist, och att nämnden därför har att utgå från att aktiekapitalet var intakt. Även av följande skäl ska påståendet om förbrukat aktiekapital helt avfärdas.

K.3.3.1 Styrelsen har inte brutit mot skyldighet att upprätta kontrollbalansräkning

115. I första hand är 25 kap. 13 § aktiebolagslagen inte på objektiva grunder uppfylld, eftersom Tillståndshavarna bestrider att Vigårdabolagens aktiekapital var förbrukat.
116. Enligt vad som framgår i avsnitt I.2 och 25 kap. 14 § aktiebolagslagen ska icke bokförda värden beaktas vid en bedömning av om aktiekapitalet är förbrukat; en bedömning som konkursförvaltaren inte har gjort. I Vigårdabolagen har det funnit beaktansvärda värden, som inte framgår av bolagens bokföring, och som konkursförvaltaren därmed inte har tagit hänsyn till i sin bedömning av tidpunkten för kapitalbrist. Bland annat har Vigårdabolagens hyreskontrakt betingat stora värden, som inte framgår av bokföringen.
117. Av värderingsutlåtande, Bilaga 15, framgår att Vigårda Västerås City AB:s hyresavtal den 29 april 2019 av en oberoende värderingsman värderades till 1 500 000 kr. Vigårda Kista AB hade hyresavtal med Åhléns AB och därmed en lokal i Sveriges största varuhus med mycket stor tillströmning av besökare. Värdet

¹⁷ Prop. 2000/01:150 s. 34-35.

av hyresavtalet kan försiktigt uppskattas till 2 500 000 kr. Av värderingsutlåtande, Bilaga 16, framgår att Vigårda Kungsgatan AB:s hyresavtal den 4 april 2019 av oberoende värderingsman värderades till 2 000 000 kr.

118. Även andra, i bokföringen upptagna tillgångar, skulle kunna ha högre faktiska värden än de bokförda värdena. Tillståndsenheten har inte över huvud taget beaktat om skyldigheten att upprätta kontrollbalansräkningar bortfaller, vid en tillämpning av 25 kap. 14 § aktiebolagslagen.
119. Med beaktande av icke bokförda värden avseende bland annat hyresavtal bestrids Tillståndsenhetens påståenden om att Vigårdabolagen har haft förbrukat aktiekapital. Tillståndshavarna har i detalj analyserat Vigårda Kista AB:s aktiekapital. Med beaktande av hyresavtalet är aktiekapitalet med avsevärd marginal intakt, vilket framgår av nedanstående graf som illustrerar att det kan vara stora skillnader i det aktiekapital som framgår av bokföring och det verkliga aktiekapitalet.

120. Det är uppenbart att Vigårdabolagens aktiekapital var avsevärt högre än vad som framgår av bokföringen, eftersom de icke bokförda värdena ska beaktas vid fastställande av eventuell tidpunkt för kapitalbrist. Med beaktande av icke bokförda värden i form av bland annat hyresavtalen fanns ingen kapitalbrist i bolagen. Vigårdabolagens företrädare har därmed inte brustit i sina skyldigheter att upprätta kontrollbalansräkningar.
121. Om Tillståndsenheten och nämnden skulle finna att utredningen med tillräcklig robusthet visar att något av Vigårdabolagen hade kapitalbrist, har denna uppkommit kort innan konkurstidpunkten. Bolagen har därmed uppfyllt sin skyldighet att upprätta kontrollbalansräkningar genom att försätta bolagen i konkurs i mycket nära anslutning till den uppkomna kapitalbristen.

122. Enligt 25 kap. 13 § aktiebolagslagen ska kontrollbalansräkning upprättas ”genast” när det finns skäl att anta kapitalbrist. Vad som innebär med *genast* får bedömas från fall till fall. Normalt anses dock styrelsen ha två månader på sig att upprätta kontrollbalansräkning från den att aktiekapitalet förbrukats.¹⁸ När ett bolag försätts i konkurs avslutas nämligen den så kallade medansvarsperioden som inträder när ett aktiebolags styrelse inte vidtar de åtgärder som sägs i 25 kap. 13–17 §§ aktiebolagslagen.¹⁹ Om styrelsen försatt bolaget i konkurs inom två månader från tidpunkten för kapitalbrist har man alltså uppfyllt sina förpliktelser enligt aktiebolagslagen.
123. Tillståndshavarna har låtit den auktoriserade revisorn Philip Altinisik granska månadsvis bokföring för Vigårdabolagen utifrån frågeställningen om, och i så fall vid vilken tidpunkt, aktiekapitalet i respektive bolag förbrukats (”den kritiska punkten”). Philip Altinisiks slutsatser redovisas i bifogat utlåtande, [Bilaga 17](#).
124. Angående Vigårda Västerås City AB uttalar Philip Altinisik:
- ” Av det material jag har tilldelats av de tidigare styrelseledamöterna identifierade jag att bolagets aktiekapital inte understeg hälften förrän i november 2020, vilket innebär att november 2020 är den tidpunkt som fristen för att upprätta kontrollbalansräkning enligt aktiebolagslagen ska räknas från. [...] Styrelsen har normalt två månader på sig att upprätta kontrollbalansräkning, vilket därmed skulle ha skett senast i januari 2021. Företagsledningen valde i stället att försätta bolaget i konkurs i december 2020.” (Bilaga 17, s. 2)
125. Angående Vigårda Kista AB uttalar Philip Altinisik:
- ” Av det material jag har tilldelats av de tidigare styrelseledamöterna identifierade jag att bolagets aktiekapital har varit intakt fram till konkursutbrottet år 2020 på ett sådant sätt att den kritiska tidpunkten för att upprätta kontrollbalansräkning enligt aktiebolagen inte inträffade.” (Bilaga 17, s. 3)
126. Angående Vigårda Kungsgatan AB uttalar Philip Altinisik:
- ” Av det material jag tilldelats av de tidigare styrelseledamöterna identifierade jag att bolagets aktiekapital har varit intakt fram till konkursutbrottet år 2021 på ett sådant sätt att den kritiska tidpunkten för att upprätta kontrollbalansräkning enligt aktiebolagen inte inträffade..” (Bilaga 17, s. 4)
127. Philip Altinisik kommer alltså i sin granskning till slutsatsen att aktiekapitalet för Vigårda Kista AB och Vigårda Kungsgatan AB aldrig var förbrukat innan bolagen försattes i konkurs. Avseende Vigårda Västerås City AB kommer Philip Altinisik till slutsatsen att aktiekapitalet visserligen var förbrukat i bolaget. Det inträffade

¹⁸ Samuelsson, P., kommentaren till 25 kap. 13 § aktiebolagslagen, Karnov.

¹⁹ NJA 2018 s. 602.

dock först i november 2020. Styrelsen för Vigårda Västerås City AB hade därmed till januari 2021 på sig att upprätta kontrollbalansräkning. Då styrelsen i stället valde att försätta bolaget i konkurs i december 2020 har styrelsen inte brutit mot sin skyldighet att upprätta kontrollbalansräkning.

128. Filip Altinisiks utlåtande ger starkt stöd för slutsatsen att styrelsen i Vigårdabolagen inte har brutit mot sin skyldighet enligt 25 kap. 13 § aktiebolagslagen att upprätta kontrollbalansräkning.

K.3.3.2 Vigårdabolagens styrelse har inte varit försumlig

129. Om Tillståndsenheten och nämnden trots ovan skulle finna att Vigårdabolagens styrelse i och för sig har brutit mot skyldigheten att upprätta kontrollbalansräkning ska omständigheten ändå inte beaktas eftersom Daniel Güven och Filip Güven inte har varit försumliga.
130. Underlåtenhet att följa bestämmelsen i 25 kap. 13 § aktiebolagslagen medför ett personligt betalningsansvar för bolagets företrädare enligt 18 § samma kapitel. Dock bortfaller det personliga betalningsansvaret för styrelseledamöter som kan visa att de inte har varit försumliga enligt fjärde stycket samma bestämmelse.
131. Vad som är att anse som försumligt vid prövningen av om en enskild styrelseledamot har ett medansvar enligt de aktiebolagsrättsliga kapitalskyddsreglerna ska utgå från ledamotens agerande i det enskilda fallet och med beaktande av den speciella situation som många gånger kan föreligga i dessa sammanhang. En helhetsbedömning av samtliga förhållanden ska göras och avse huruvida den berörde styrelseledamoten på det hela taget har agerat försvarligt.²⁰
132. Omständigheterna år 2020 och 2021 var exceptionella och Daniel Güven och Filip Güven gjorde allt som kunde krävas av dem under de aktuella förutsättningarna.
133. Coronapandemin medförde inte enbart en väsentligt lägre omsättning i svenska restaurangbolag. En ytterligare effekt av att dessa bolag över en natt ställdes inför en helt ny verklighet var att ett omfattande omställnings- och skademinimeringsarbete behövde sättas i gång. Bolagens personalresurser fick ställas om, och tidigare fokus såsom expansion och långsiktigt förbättringsarbete tvingades läggas åt sidan till förmån för att hantera akuta kriser. Fokuset blev ren överlevnad. När en totalt oförutsebar händelse orsakar att lojal personal måste sägas upp, verksamheter tvingas hålla stängt och gästerna från en dag till en annan inte längre besöker restauranger är det givetvis olyckligt, men ändå förståeligt, om vissa åtgärder blir något fördröjda.

²⁰ NJA 2012 s. 858.

134. Daniel Güvens och Filip Güvens fokus var fram till nära inpå konkursutbrotten att driva vidare Vigårdabolagen. De hade gjort stora satsningar på dessa verksamheter. Deras andra restaurangbolag överlevde coronakrisen och det fanns ingen enskild omständighet i Vigårdabolagen som tydde på att just dessa bolag skulle bli konkursmässiga. Obeståndet uppstod plötsligt, och de vidtog därefter omedelbart åtgärder för att begära bolagen i konkurs.
135. Det fanns inte en tanke på att driva bolagen vidare med förbrukade aktiekapital. Företrädarna försökte i Vigårda Kungsgatan AB komma till rätta med de akuta ekonomiska problemen genom en rekonstruktion, vilken omedelbart upphörde den 5 juli 2021 eftersom hyresvärden, som var borgenär, motsatte sig den, Bilaga 18. Avsikten när Vigårdabolagens ekonomiska situationer blev kritiska var att avsluta bolagen genom konkurser (i Vigårda Kungsgatan AB:s fall efter att rekonstruktionen upphörde), vilket alltså avslutar medansvarsperioden i 25 kap. 18 § aktiebolagslagen. Med de avsikterna, vilka också kom att genomföras, är det försvarligt att inte genast upprätta kontrollbalansräkningar. Det är dessutom inte är en rutinmässig förvaltningsåtgärd, utan något som i bolag utförs mycket sällan eller aldrig.
136. Därtill var Daniel Güvens och Filip Güvens uppfattningar att det fanns betydande värden avseende bland andra hyreskontrakten som inte framgick av bokföringen, se nedan. De hade därmed inte anledning att anta att det förelåg en kapitalbrist. Även av det skälet är det inte anmärkningsvärt att de inte upprättade kontrollbalansräkningar.
137. Det nu sagda måste beaktas på så sätt att Daniel Güven och Filip Güven inte ska anses vara försumliga. Om bolagsföreträdarna inte kan ådra sig ett personligt betalningsansvar är det inte rimligt att underlåtenheten ska beaktas i lämplighetsbedömningen.

K.3.4 Särskilt om påstått återvinningsbara transaktioner och förbjudna lån

138. Tillståndsenheten har anmärkt på att konkursförvaltaren i Vigårdabolagen har angett i respektive förvaltarberättelse att ett antal transaktioner skulle kunna vara återvinningsbara. Vidare har Tillståndsenheten anmärkt på att konkursförvaltaren i förvaltarberättelsen för Vigårda Kungsgatan AB angett att transaktioner skulle kunna utgöra förbjudna lån. Tillståndshavarna förnekar att det förekommit återvinningsbara transaktioner eller förbjudna lån i någon av konkurserna.
139. Som ovan angetts är det, vid ingripanden mot ett serveringstillstånd – till skillnad från vad som gäller i ansökningsärenden – tillståndsmyndigheten som har

bevisbördan för påstådda brister.²¹ För ingripande enligt alkohollagen måste alltså tillståndsmyndigheten bevisa att påstådda brister faktiskt har förelegat.

140. Tillståndsmyndigheten har i dessa delar hänvisat till uttalanden från konkursförvaltaren i förvaltarberättelserna där han har angett att transaktioner *skulle kunna vara* eller *kan* vara återvinningsbara respektive utgöra förbjudna lån. I samtliga förvaltarberättelser anges att utredning i dessa delar fortfarande pågår. Uttalandena innebär att förvaltaren *inte har kunnat utesluta* att återvinning eller förbjudna lån kan föreligga. Det har dock inte *konstaterats*, vare sig av konkursförvaltaren i förvaltarberättelserna eller Tillståndsmyndigheten, att de aktuella transaktionerna *är* återvinningsbara eller förbjudna såsom lån.
141. Tillståndsmyndigheten har inte, mot Tillståndshavarnas bestridande, visat att det skulle förekommit återvinningsbara transaktioner eller förbjudna lån.

K.3.4.1 Påstått förbjudna lån

142. Regler om förbjudna lån finns i 21 kap. aktiebolagslagen. Enligt huvudregeln i 21 kap. 1 § aktiebolagslagen får ett aktiebolag inte lämna penninglån till dess aktieägare. I 21 kap. 2 § 1 st 2 aktiebolagslagen är dock penninglån tillåtna till aktieägare om gäldenären är ett företag i en koncern i vilken det långivande bolaget ingår. Det är alltså tillåtet för ett aktiebolag att lämna penninglån till ett moderbolag, om båda bolagen ingår i samma koncern.
143. De transaktioner Tillståndsmyndigheten menar har utgjort förbjudna lån har skett från Vigårda Kungsgatan AB till dess moderbolag, Vigårda Holding AB. Båda bolagen har ingått i samma koncern. Tillståndsmyndigheten har inte förklarat hur transaktionerna skulle kunna utgöra förbjudna lån då penninglån, enligt 21 kap. 2 § aktiebolagslagen, uttryckligen är tillåtna mellan koncernbolag.

K.3.4.2 Påstått återvinningsbara transaktioner

144. Regler om återvinning finns i 4 kap. konkurslagen. En grund för återvinning är, enligt 4 kap. 5 § konkurslagen, att en viss borgenär otillbörligt gynnats framför andra eller att gäldenärens egendom har undandragits borgenärerna. Återvinning kan dock även ske enligt 4 kap. 10 § konkurslagen av betalningar av skulder till närstående inom två år före fristdagen med belopp som avsevärt har minskat gäldenärens ekonomiska ställning. Då återvinning aktualiseras av betalning av skuld till närståendebolag är alltså inte ett krav att betalningen anses otillbörlig eller innebär ett undandragande av egendom.
145. Det kan konstateras att konkurserna för Vigårda Kista AB och Vigårda Västerås City AB har avslutats den 6 maj respektive den 25 april 2022. Ingen

²¹ Se RÅ 1994 ref 88.

återvinningstalan väcktes i någon av de konkurserna. I konkursen för Vigårda Kungsgatan AB har ingen återvinningstalan väckts, trots att konkursen har pågått sedan juli 2021. Detta talar mot att det skulle ha förelegat några återvinningsbara transaktioner i någon av konkurserna.

146. Tillståndshavarna förnekar att det har förelegat återvinningsbara transaktioner i något av bolagen. Nedan lämnas en förklaring till de olika överföringar som Tillståndsenheten menar utgör återvinningsbara transaktioner. Av redogörelsen framgår att medel genom överlåtelserna i de flesta fall nettoberäknat har tillförts de konkursade bolagen, inte tvärt om. Överlåtelserna har alltså gynnat bolagens borgenärer. Överlåtelserna kan av denna anledning varken sägas vara otillbörliga eller sägas utgöra något undandragande av egendom.
147. Koncernen har haft ett koncerninternt arbetssätt för att trygga den löpande likviditeten där moderbolag fungerat som en "cash pool" för de rörelsedrivande dotterbolagen. De dotterbolag som har haft ett överskott har tillskjutit medel till moderbolagen, som sedan har fört vidare medel till dotterbolag i behov av likviditet. Anledningen till arbetssättet är att de olika verksamheterna kan ha en ojämn omsättning över året. Löner, hyror och andra fasta utgifter måste dock betalas även om verksamheten skulle gå sämre en månad. För att inte en rörelse ska riskera betalningssvårigheter under en lågsäsong får verksamheterna, genom överföringar via moderbolagen, täcka upp för varandra.
148. Det sker därför löpande många överföringar via moder- och dotterbolag i Koncernen. Överföringarna har löpande stämts av och bokförts. Det bolag som tillskjuter medel har fått en fordran och det bolag som erhåller medel har fått en skuld. Pengarna har genom dessa överföringar alltid stannat inom koncernen. Inga medel har förts ut till ägare eller annan utanför Koncernen genom transaktionerna.
149. Koncernens arbetssätt är helt tillåtet och används inom många koncerner. I större koncerner används ofta så kallade koncernkonton, det vill säga gemensamma bankkonton för flera koncernbolag. Genom koncernkonton slipper man göra manuella överföringar mellan bolagen. Principen är dock densamma; de bolag som går bättre bidrar med likviditet till bolag som tillfälligt har lägre intäkter.
150. Koncernens system med koncerninterna överföringar och "cash pool"-bolag förklaras närmare i utlåtande av Daniel Drottgren, Bilaga 19.
151. För Vigårdabolagen har Vigårda Holding AB fungerat som "cash pool"-bolag för övriga Vigårdabolag. När ett Vigårdabolag har gått bra har medel tillskjutits till Vigårda Holding AB och när en verksamhet har gått sämre har bidrag erhållits från koncernmodern. Samtliga möjligt återvinningsbara transaktioner som konkursförvaltaren har identifierat i de tre konkurserna har bestått av betalningar till Vigårda Holding AB inom ramen för "cash pool"-systemet.

152. Konkursförvaltaren har i utlåtande den 10 juni 2022, Bilaga 12, kommenterat överföringarna mellan bolagen. Angående Vigårda Västerås City AB anges följande:

”Under den granskade perioden framgår, enligt huvudboken, att det skett betalningar/överföringar till Vigårda Holding AB om sammanlagt ca 1 008 tkr. Under samma tid har Vigårda Holding AB tillskjutit medel om ca 2 903 tkr. Detta innebär att moderbolaget under det granskade året har tillskjutit medel i en större utsträckning än vad som har utbetalats från Västerås. Det slutliga saldot per konkursdagen var att Västerås hade en skuld till Vigårda Holding AB om ca 2 633 tkr.” (Bilaga 12, sid. 14)

153. Angående Vigårda Kista AB anges följande:

”Under perioden oktober till december 2020 har sammanlagt 398 tkr avseende koncernfordran reglerats till Vigårda Holding AB som är ett närstående bolag. Konkursutredningen har vidare noterat att Vigårda Holding AB under samma period överfört sammanlagt 329 tkr till bolagets bankkonto samt synes ha betalat vissa av bolagets leverantörsfakturor. [...] Noteras bör vidare att Vigårda Holding AB även har en återstående fordran mot bolaget enligt bokföringen om ca 4 073 tkr.” (Bilaga 12, sid. 17)

154. Angående Vigårda Kungsgatan AB anges följande:

”Under den granskade perioden framgår, enligt huvudboken, att det skett betalningar/överföringar till Vigårda Holding AB om sammanlagt ca 2 911 tkr. Under samma tid har Vigårda Holding AB tillskjutit medel om ca 3 131 tkr. Detta innebär att moderbolaget under det granskade året har tillskjutit medel i en större utsträckning än vad som utbetalats från Kungsgatan. Det slutliga saldot per konkursdagen var att Kungsgatan hade en fordran mot Vigårda Holding AB om ca 140 tkr.” (Bilaga 12, sid. 21)

155. I både Vigårda Västerås City AB och Vigårda Kungsgatan AB har alltså moderbolaget under den granskade perioden tillskjutit mer medel till dotterbolagen än tvärt om. I Vigårda Kista AB har nettot av överföringar mellan moder- och dotterbolag under perioden varit att dotterbolaget överfört cirka 70 tkr till moderbolaget. Till detta ska dock läggas att moderbolaget under perioden har betalat leverantörsfakturor för dotterbolaget samt sedan tidigare har en fordran om cirka 4 miljoner kr mot dotterbolaget.

156. Av ovan redogörelse framgår att det inte har förts ut medel från Vigårdabolagen till Vigårda Holding AB till nackdel för bolagens borgenärer. Tvärt om har mer medel tillskjutits till dotterbolagen än vad som har förts över till moderbolaget, till fördel för bolagens borgenärer. Till detta ska läggas att Vigårda Holding AB har avstått från att bevaka någon fordran i respektive konkurs, vilket intygas i konkursförvaltarens

utlåtande. Härigenom har övriga borgenärer i konkurserna hamnat i en ännu bättre ställning.

157. Denna slutsats delas uppenbarligen av konkursförvaltaren för Vigårdabolagen. I konkursförvaltarens utlåtande anges följande avslutande kommentar:

”Min bedömning är att bokföringen och skötseln av Bolagens angelägenheter generellt är välordnade och håller en betydligt högre standard än vad som är vanligt förekommande i konkurssammanhang.

[...] Enbart den frågan att koncernen har tillämpat ett cash-pool system är inte i sig grund att säga att bolaget har agerat illojalt mot sina borgenärer. Såsom redogjorts ovan har hantering av de koncerninterna fordringar i de flesta fall inneburit att respektive bolag efter en nettoberäkning har tillförts medel av sitt ägarbolag”
(Bilaga 12, sid. 22)

158. De aktuella överföringarna kan mot ovan bakgrund inte föranleda någon kritik enligt alkohollagen mot Tillståndshavarna.

K.3.5 Särskilt om kasserade inventarier i Vigårda Kista AB

159. När Daniel Güven och Filip Güven inledde förvärvsdiskussioner med de tidigare ägarna av Vigårda Holding AB, som ägde Vigårda Kista AB, hade Vigårda Kista AB lönsamhetsproblem. På Daniel Güvens och Filip Güvens initiativ avvecklade de tidigare ägarna därför restaurangen, före överlåtelsen. De inventarier som fanns i den dåvarande lokalen placerades år 2017 i ett lager, i avvaktan på att de eventuellt skulle kunna komma till användning senare.
160. Arbetet med att öppna Vigårda Kista AB i Åhléns City i Stockholm påbörjades och efter att lokalen hade färdigställts i övrigt skulle köksinventarier installeras. Vid en inventering i april 2020 stod det klart att kostnaden för att rusta upp de magasinerade inventarierna till användbart skick skulle bli högre än att investera i nya inventarier. Man investerade därför i nya inventarier. I oktober 2020 kasserades de magasinerade inventarierna.
161. Av bifogad inventeringslista från restaurangkonsulten Butler Storkök, Bilaga 20, som upprättades vid inventeringen framgår att kostnaden för att åtgärda inventarierna skulle uppgå till totalt 526 000 kronor ex. moms. Av e-postmeddelande från Markus Johonen från Butler Storkök, som var den som genomförde inventeringen, Bilaga 21, framgår att inventarierna var i dåligt skick och behövde byggas om för att anpassas till en ny lokal. Det framgår vidare att Markus Johonen ansåg att det inte var värt att behålla inventarierna, utan bättre att köpa nytt inför en nyetablering.

162. Tillståndshavarna delar Tillståndsenhetens uppfattning att de kasserade inventarierna är en händelse som ska bokföras. Koncernens tidigare bokföringsansvarige Daniel Drottgren har i utlåtande, Bilaga 19, beskrivit hur utrangeringar av inventarier hanterades bokföringsmässigt:

”Vigårda Kista och övriga bolag i koncernen bokförde löpande all registrering av dagskassor, leverantörsfakturor, betalningar m.m löpande. Varje månad, när månaden avslutats, gjordes mindre avstämningar. Vid månadsavstämningarna skedde periodiseringar av kostnader, avstämningar mot bankkonton samt skatter och avgifter. Varje kvartal skedde större avstämningar där sådant som utrangering av inventarier bokfördes. Vid räkenskapsårets slut upprättades ordinarie bokslut. Detta är den rutin Brasseriegruppen, precis som många bolag, arbetat efter.

Kasseringen av inventarier skedde, som jag förstått det, i mitten av oktober 2020. En sådan händelse hade enligt bolagens rutiner hanterats bokföringsmässigt vid kvartalsbokslut. Eftersom nästa kvartalsslut även var räkenskapsårets slut hade händelsen i detta fall hanterats i bokslutet. Jag har förstått att Vigårda Kista dock hann gå i konkurs innan årets slut.

Mot ovan bakgrund är min bedömning (i) att kasseringen av inventarier i oktober 2020, enligt Vigårda Kistas bokföringsrutiner, hade hanterats redovisningsmässigt i årsbokslutet och (ii) att då inget bokslut upprättades på grund av konkursen är det inte felaktigt, enligt Vigårda Kistas bokföringsrutiner, att inventarierna fanns kvar i bokföringen då denna övertogs av konkursförvaltaren.”

163. Utrangeringen av inventarierna skulle alltså ha hanterats i årsbokslutet för år 2020. Detta följer gängse bokföringsrutiner. Bokslut hann dock inte upprättas på grund av konkursen, varför Vigårda Kista AB inte har brutit i sin bokföringsplikt.
164. Tillståndsenheten har gjort gällande att det verkar osannolikt att inventarierna ska ha kasserats. Detta påstående torde ha motbevisats av ovan redogörelse för inventeringen och underlaget från Butler Storkök. Det bokförda värdet om 1 405 000 kr ska vidare ställas i relation till koncernens totala inventarievärde. Per den 30 april 2022 har koncernens åtta restauranger inventarier till ett bokfört värde om 52 925 137 kr, maskiner och andra tekniska anläggningar till ett bokfört värde om 1 469 713 kr och maskiner till ett bokfört värde om 992 579 kr, Bilaga 22. I ljuset av dessa siffror kan det inte framstå som anmärkningsvärt att de uttjänta maskinerna som inte längre fyllde något syfte, kasserades. Det ska vidare noteras att inventariernas bokförda värde inte säger mycket om deras verkliga värde. I det här fallet gjordes, med stöd av underlaget från Butler Storkök, bedömningen att inventarierna hade ett mycket litet, om alls något, verkligt värde.

K.3.6 Koncernens ekonomifunktion och resultat har stärkts

165. Tillståndshavarna delar inte Tillståndsenhetens uppfattning om att det har förekommit ekonomisk misskötsamhet i Vigårdabolagen. Tillståndshavarna vill ändå framhålla att koncernens ekonomiska ställning har stabiliserats sedan coronapandemin inte längre utgör hinder mot att bedriva restaurangverksamhet, se avsnitt F.1.1. Därtill har bolaget numera en resursstark och välfungerande intern ekonomifunktion på plats, se avsnitt F.1.2. Det saknas all anledning att tro att det framöver kommer att förekomma ekonomisk misskötsamhet i koncernen.

K.4 Påstådd ekonomisk misskötsamhet i Östra Ågatans Förvaltnings AB

K.4.1 Östra Ågatans Förvaltnings AB är inte likvidationspliktigt

166. Tillståndsenheten skriver att Östra Ågatans Förvaltnings AB aktiekapital är förbrukat och att bolaget drivs i likvidationspliktigt skick. Påståendet är felaktigt. Det går inte att dra den slutsats Tillståndsenheten gör utifrån det tillgängliga underlaget. Aktiekapitalet är, och har alltid varit, intakt och bolaget har aldrig bedrivits i likvidationspliktigt skick.
167. Värdet på bolagets fastighet har i årsredovisningen för år 2020 upptagits till 4 540 282 kr. Vid en värdering färdigställd den 10 mars 2022 bedömdes fastighetens marknadsvärde vara 26 miljoner kr, Bilaga 23. Det är uppenbart att det fanns ett beaktansvärt övervärde i fastigheten, vilket leder till att bolagets aktiekapital med mycket god marginal var intakt. Det framgår av bolagets årsredovisning att även styrelsen har dragit denna slutsats, genom skrivningen ”[s]om det framgår av resultat- och balansräkningen så är bolagets egna kapital förbrukat. Då det finns övervärden i fastigheten så har styrelsen inte upprättat någon kontrollbalansräkning”.
168. Styrelsen har därmed gjort precis det som ankom på den. De har övervägt om det fanns skäl att anta att aktiekapitalet var förbrukat, kommit fram till att så inte var fallet och noterat det i förvaltningsberättelsen.
169. Att aktiekapitalet inte är förbrukat framgår även motsatsvis av den auktoriserade revisorns revisionsberättelse för år 2020. I den saknas anmärkning om att aktiekapitalet skulle kunna vara förbrukat, vilket revisorn har en skyldighet att anmärka i förekommande fall.
170. Bolagets auktoriserade revisor har i yttrande den 13 juni 2022, Bilaga 25, intygat ovan nämnda slutsats. Han har funnit att fastighetens marknadsvärde var betydligt mycket högre än det bokförda värdet, och uttalat följande:

”Som framgår av mina lämnade revisionsberättelser så har jag inte anmärkt på att bolaget inte har upprättat någon kontrollbalansräkning. Anledningen till att jag inte har anmärkt, är att jag gjorde bedömningen att när skillnaden mellan värdet på fastigheten och bokfört värde beaktades var inte det egna kapitalet förbrukat. Styrelsen hade således under de år jag har varit revisor inte brutit mot reglerna i ABL avseende skyldighet att upprätta kontrollbalansräkning.” (Bilaga 24, s. 5)

171. Det går inte att dra slutsatsen att ett bolags aktiekapital är förbrukat, enbart av omständigheten att bolaget är på obestånd. Kapitalbrist och obestånd återfinns i helt skilda regelverk (aktiebolagslagen respektive konkurslagen). Av revisorns yttrande den 13 juni 2022 framgår att ett bolag som har ett eget kapital ändå kan vara på obestånd, om bolaget har tillgångar som av någon anledning är svåra att avyttra.
172. Även om uppgiften i årsredovisningen för år 2020 om obestånd är irrelevant för prövningen av eventuell kapitalbrist, vill Tillståndshavarna ändå framhålla att revisorns kommentar om obestånd var föranledd av att Conny Lantz, en tidigare ägare vars bolag hade tillhandahållit Östra Ågatans Förvaltnings AB finansiering, hade sagt upp vissa lån till betalning. Han hade därmed en faktisk möjlighet att få bolaget försatt i konkurs, vilket revisorn beaktade som grunden för obeståndet. Hade fastigheten kunnat avyttras hade bolaget inte varit på obestånd, men den tidigare ägarduon Conny Lantz och Daniel Güven kunde inte enas om en försäljning. Sedan Conny Lantz numera är utköpt från bolaget, och fastigheten därmed har kunnat säljas, är bolaget inte längre på obestånd och bolagets låneskulder till Conny Lantz är lösta. Även nu nämnda förhållanden framgår av revisorns yttrande den 13 juni 2022.
173. Fastigheten såldes den 6 oktober 2021 till Östra Ågatans PropCo AB, vilket framgår av Östra Ågatans Förvaltnings AB:s bokföring, [Bilaga 26](#). Sedan den tidpunkten är bolagets aktiekapital intakt även enligt bokföringen. Bolagets interim-CFO Sofie Ljungberg har gjort en uppställning över det egna kapitalet den 31 oktober 2021, [Bilaga 27](#), av vilken det framgår att det egna kapitalet uppgick till 675 212,61 kr.²² Om bolagets aktiekapital om 100 000 kr hade varit förbrukat till mer än hälften hade summan uppgått till 49 999 kr eller lägre.

K.4.2 Östra Ågatans Förvaltnings AB:s skulder ska inte beaktas

174. Tillståndsenheten har anmärkt att bolaget har ett historiskt skuldsaldo hos Kronofogdemyndigheten avseende restförda skatter mellan den 14 april och 2 juli 2021 samt mellan den 14 och 25 mars 2022. Tillståndshavarna kan inte utläsa det ur det åberopade underlaget, och uppgifterna ifrågasätts. Av utdrag från Skatteverket framgår att Östra Ågatans Förvaltnings AB i mars 2022 inte har haft

²² Anledningen till att det i uppställningen står som en minuspost är en bokföringsmässig teknikalitet föranledd av att det egna kapitalet upptas som en skuld till ägarna.

ett negativt saldo, och att ingenting har överförts till Kronofogdemyndigheten, Bilaga 28.

175. I fråga om underskott på skattekontot görs följande gällande. Av förarbetena till 1994 års alkohollag framgår att enbart en eller ett fåtal restförda skatte- eller avgiftsskulder m.m. bör, såvida det inte rör sig om betydande belopp, normalt inte diskvalificera tillståndshavaren eller hindra en person från att få ett sökt tillstånd. Även en seriös företagare kan, till exempel under en kortare tidsperiod, råka i ekonomiska svårigheter.²³ Det är alltså inte någon självklarhet att betalningsuppsmaningar ska beaktas vid lämplighetsprövning enligt alkohollagen. För att sådana uppsmaningar ska kunna beaktas torde det krävas att det kan påvisas att företaget i fråga har satt i system att betala fordringar först efter betalningsuppsmaning för att på detta sätt vinna konkurrensfördelar i förhållande till företagets konkurrenter.²⁴
176. Orsaken till bolagets tidigare underskott på skattekontot har inte varit avsiktlig misskötsamhet från Daniel Güvens sida, eller ett taktiskt tillvägagångssätt för att behålla kapital. Underskottet har orsakats av att bolagets primära intäktskälla var hyresintäkter från fastigheten Kungsängen 40:2 i Uppsala, och hyresgästen Restaurang Vattenfallet i Uppsala AB har haft omfattande ekonomiska problem hänförliga till coronapandemin. Bolaget är idag försatt i konkurs efter ansökan från Östra Ågatans Förvaltnings AB, Bilaga 29. Som en direkt följd av detta har ekonomin i Östra Ågatans Förvaltnings AB blivit lidande. I protokollet från konkursförhandlingen finns antecknat att hyresskulden enligt Östra Ågatans Förvaltnings AB per den 20 april 2022 uppgick till 1 821 146 kr. De uteblivna hyresintäkterna har fått till följd att Östra Ågatans Förvaltnings AB vid vissa tillfällen inte har haft förmåga att betala skatt. Idag har bolaget inga skatteskulder, vilket framgår av utdrag från skattekontot, Bilaga 30.
177. Därtill försvårades Östra Ågatans Förvaltnings AB:s möjligheter att sköta sin ekonomi av att bolaget, fram till oktober 2019, med hälften vardera ägdes av Daniel Güven och Conny Lantz. De var inte en fungerande ägarduo. Relationen mellan dem var under lång tid ansträngd, och Daniel Güven försökte köpa ut Conny Lantz under mer än tio år. Conny Lantz agerande syftade till att sätta press på Daniel Güven och på så sätt få ut en hög köpeskilling.
178. Conny Lantz var styrelseledamot och VD. Firmateckningsrätten tillkom de två styrelseledamöterna Conny Lantz och Daniel Güven gemensamt. Conny Lantz hade i egenskap av VD rätt att teckna firman beträffande löpande förvaltningsåtgärder. Daniel Güven kunde alltså inte ensam utöva något inflytande över bolaget, såsom

²³ Prop. 1994/95:89 s. 103 f.

²⁴ Kammarrätten i Sundsvalls dom den 9 mars 2017 i mål nr 1578-16. Jfr Kammarrätten i Stockholms dom i mål nr 1677-14.

att betala skulder eller fatta andra ekonomiska beslut, eftersom han inte hade de formella förutsättningarna för att ensam teckna firman eller tillgång till exempelvis skattekontot. Conny Lantz skötte inte bolagets ekonomi, och Daniel Güven nekades möjlighet att göra det.

179. Situationen förändrades den 27 oktober 2019, då Filip Güven ersatte Conny Lantz som styrelseledamot. Därefter har bolagets ekonomiska ställning förbättrats och det finns idag inga restförda skatteskulder.
180. Den stämpelskatt om 256 913 kr som framgår av Tillståndsenhetens underlag fakturerades Östra Ågatan PropCo AB av Lantmäteriet men skickades till fel bolagsadress, Bilaga 31. Östra Ågatans Förvaltnings AB var solidariskt betalningsansvarigt för skulden, och vid utebliven betalning från Östra Ågatan PropCo AB kontaktades bolaget i stället. Så snart stämpelskatten kom till Östra Ågatans Förvaltnings AB:s kännedom, i samband med att Kronofogdemyndigheten skickade ett krav till en registrerad bolagsadress, betalades den, Bilaga 32. Den skulden kan därför inte beaktas vid en bedömning av hur Östra Ågatans Förvaltnings AB har skött sin ekonomi.

K.4.3 Övriga kommentarer i bokföringen

181. Tillståndshavarna beklagar att årsredovisningen för år 2020 lämnades in fem dagar för sent. Orsaken till förseningen var att Conny Lantz, som är 81 år gammal, var drabbad av allvarlig sjukdom. På grund av hans rädsla för corona kunde styrelsen inte få till något fysiskt möte.
182. Detta vinner stöd av revisorns yttrande den 13 juni 2022, i vilket följande framgår:
- ”Revisionen av 2020 års årsredovisning för Östra Ågatans var färdig i mitten av juni 2021. Vid den tidpunkten saknades endast underskriften från styrelsen och VD på den framtagna årsredovisningen för att årsredovisningen skulle fastställas och jag avlämna min revisionsberättelse. Styrelsen lyckades dock inte mötas upp för att underteckna årsredovisningen. Detta kan delvis vara en följd av pandemin och att Conny Lantz (född 1940), bolagets dåvarande VD och ledamot i styrelsen, var negativ till att träffas fysiskt. Först den 5 juli 2021 lyckades styrelsen samla ihop underskrifterna så att vi kunde avsluta revisionen och avlämna vår revisionsberättelse.” (Bilaga 25, s. 6)
183. Förseningen är givetvis olycklig, men den var mycket kort och uppstod på grund av sjukdom, varför den inte bör beaktas i lämplighetsbedömningen.

K.4.4 Östra Ågatans Förvaltnings AB ekonomifunktion och resultat har stärkts

184. Östra Ågatans Förvaltnings AB bedrivs, efter avyttringen av fastigheten, som ett holdingbolag utan egen verksamhet. I dotterbolagen finns betydande värden i form av fastigheter. Fastigheterna har i år värderats till sammanlagt 172,5 miljoner kr (36 miljoner kr för Venngarn 1:95 samt arrende av Venngarn 1:7; 95 miljoner kr för Venngarn 1:94, 15,5 miljoner kr för Venngarn 1:93; 26 miljoner kr för Kungsängen 40:2), Bilaga 33-35.
185. Bolaget har bevakat fordringar i Restaurang Vattenfallet i Uppsala AB:s konkurs med 1 821 146 kr och förväntar sig utdelning, Bilaga 36-37. Intäkterna kommer att stärka bolagets ekonomi ytterligare.
186. Sedan Filip Güven ersatte Conny Lantz i styrelsen har bolaget alla förutsättningar för att på ett ansvarsfullt sätt sköta sin ekonomi. Därtill har bolaget tillgång till Koncernens ekonomifunktion, som är resursstark och välfungerande. Det saknas all anledning att tro att det framöver kommer att förekomma ekonomiska problem i bolaget.
187. Den auktoriserade revisorn Olof Nordgaard, som är revisor för Koncernen, kommer att ta över som revisor för Östra Ågatans Förvaltnings AB och dess dotterbolag. Att i alla bolag använda samma revisor ger ökade förutsättningar för ekonomisk kontroll och uppföljning.
188. Östra Ågatans Förvaltnings AB, och övriga Berörda bolag, har sedan den nya ekonomifunktionen tillträdde en rutin för kontroll och inbetalning av skatt. Den första dagen i varje månad görs deklARATIONEN för varje bolag. Då framgår hur stort belopp som ska betalas in till Skatteverket. Betalning till skattekontot ska utföras senast den åttonde dagen i varje månad. På så vis har Berörda bolag alltid kunskap om hur stor skatt som ska betalas in. Eventuella skatteskulder som har uppkommit kan inte förklaras av bristande kontroll, utan enbart av likviditetsproblem.

K.5 Påstådd ekonomisk misskötsamhet i Brasseriegruppen BG AB

K.5.1 Brasseriegruppen BG AB:s skulder ska inte beaktas

189. De historiska skulderna i Brasseriegruppen BG AB är, som Tillståndsenheten har konstaterat, hänförliga till år 2021. Bolagets ekonomi var, precis som många andra bolag i restaurangbranschen, hårt pressad på grund av coronapandemin. Det var den enda orsaken till att skulderna inte betalades i tid. Skulderna betalades samma år som de uppstod, år 2021, mycket kort efter att de hade registrerats hos Kronofogdemyndigheten. Det finns inga registrerade nya skulder.

190. Därtill har Kronofogdemyndighetens utslag med nr 01-559628-21 utfärdats felaktigt, eftersom beloppet var till fullo betalt vid tidpunkten för utslaget. Borgenären Nordic Finance Business Partner har bekräftat detta genom en dementi den 31 augusti 2020, Bilaga 38.

191. Tillståndshavarna menar att det vid en lämplighetsbedömning inte ska beaktas omständigheter som helt har legat utanför bolagsföreträdarnas kontroll; alltså effekterna av coronapandemin.

K.5.2 Koncernens ekonomi har stärkts

192. Brasseriegruppen BG AB, och hela koncernen, vidtog under 2021 väsentliga åtgärder för att komma till rätta med sina betalningssvårigheter, se avsnitt F.1.1.

193. Brasseriegruppen BG AB har arbetat hårt för att Koncernens ekonomiska ställning ska förbättras. Sedan coronapandemin inte längre utgör hinder mot att bedriva restaurangverksamhet är förutsättningarna för lönsamhet väsentligt förbättrade. Därtill har bolaget numera en resursstark och välfungerande intern ekonomifunktion på plats, se avsnitt F.1.2. Det saknas all anledning att tro att det framöver kommer att förekomma ekonomisk misskötsamhet i Koncernen.

K.6 Påstådd kapitalbrist i närstående bolag

194. Tillståndsenheten har riktat kritik mot bolagen Gerdas Barque Francais AB och Inidron Seafood AB för att bolagen har drivits i likvidationspliktigt skick under flera års tid. Tillståndsenhetens kritik är felaktig. Dels är Inidron Seafood AB inte i likvidationspliktigt skick, dels har ingen *rörelse drivits* i något av bolagen i den meningen att det föranleder kritik enligt alkohollagen.

195. Gerdas Barque Francais AB och Inidron Seafood AB ingår inte i Koncernen. Bolagen är delar av en tidigare, numera avvecklade, restauranggrupp. Filip Güven är styrelseledamot i Gerdas Barque Francais AB och Inidron Seafood AB.

K.6.1 Tillståndsenhetens påståenden om kapitalbrist är felaktiga

196. Tillståndsenheten anger i tjänsteutlåtande att Gerdas Barque Francais AB och Inidron Seafood AB är i likvidationspliktiga skick och att kontrollbalansräkningar inte har upprättats.

197. Enligt 25 kap. 13 § aktiebolagslagen ska styrelsen upprätta en kontrollbalansräkning när det finns skäl att bolagets egna kapital understiger hälften av det registrerade aktiekapitalet. Enligt 14 § samma kapitel får i kontrollbalansräkningen, samt vid styrelsens bedömning om aktiekapitalet är förbrukat, tillgångar tas upp till ett högre värde och skulder tas upp till ett lägre värde än i den ordinarie redovisningen om de värderingsprinciper som används är förenliga med god redovisningssed.

198. Enligt Bokföringsnämndens vägledning – Årsredovisning och koncernredovisning, 2012-12-06 ("K3-regelverket") punkt 2.13 definieras en skuld som "en befintlig förpliktelse för företaget till följd av inträffade händelser som förväntas ge upphov till ett utflöde av resurser som innefattar ekonomiska fördelar". För att en affärshändelse, enligt K3-regelverket, ska klassificeras som en skuld ska det alltså (i) vara fråga om en *befintlig förpliktelse*. Denna förpliktelse ska (ii) *förväntas ge upphov till ett utflöde av resurser*.

199. Bolagens bokföring innehåller, enligt vad som utvecklas nedan, flera bokförda skulder vilka, enligt K3-regelverkets definition, *inte är att betrakta som skulder*. Bolagen har av försiktighetsskäl valt att inte ta bort dessa skulder ur bokföringen. Detta är inte ett fel i bolagens bokföring utan ett val av bokföringsprincip som bolagen har gjort. Likafullt har det, då styrelsen enligt 25 kap. 13–14 §§ aktiebolagslagen har bedömt om aktiekapitalet har varit förbrukat, varit rätt att räkna bort dessa skulder. Enligt *en annan värderingsprincip* än den som har tillämpats i den ordinarie redovisningen skulle skulderna skrivas ned till 0 kr.

K.6.1.1 Inidron Seafood AB:s aktiekapital är intakt

200. Tillståndsenheten anger att Inidron Seafood AB har ett förbrukat aktiekapital med cirka 11 miljoner kr. Påståendet är felaktigt. Med hänsyn till att skulder i bolaget, i en kontrollbalansräkning, ska värderas till 0 kr har Inidron Seafood AB ett positivt aktiekapital.

201. Inidron Seafood AB har en bokförd skuld om 13 401 537,64 kr till Brasseriegruppen BG AB. Denna skuld framgår i balansrapport för bolaget per den 31 december 2020, Bilaga 39, under konto 1680 "Fordran PDF". Brasseriegruppen BG AB hette innan november 2019 PDF Brasserie Group AB.

202. Brasseriegruppen BG AB har aldrig krävt Inidron Seafood AB på betalning av den aktuella skulden. Skulden har vidare skrivits ned av Brasseriegruppen BG AB till 0 kr under år 2015 och 2016. Av bifogade utdrag ur Brasseriegruppen BG AB:s bokföring, avseende konto 1683 "Fordran Nordini Seafood", framgår att fordringen den 31 december 2015 skrevs ned med 4 418 795 kr, Bilaga 40, och den 31 december 2016 skrevs ned med ytterligare 8 979 909,64 kr, Bilaga 41. Inidron Seafood AB hette innan november 2016 Nordini Seafood AB. Totalt har Brasseriegruppen BG AB alltså skrivit ned sin fordran mot Inidron Seafood AB i bokföringen med 13 398 704,64 kr.

203. Differensen om 2 836 kr mellan den bokförda skulden i Inidron Seafood AB och den nedskrivna fordran i Brasseriegruppen BG AB beror sannolikt på en, i sammanhanget obetydlig, skillnad i hur respektive bolag har bokfört sina mellanhavanden.

204. Eftersom Brasseriegruppen BG AB inte har krävt Inidron Seafood AB på betalning av den bokförda skulden, och då denna helt skrivits av i Brasseriegruppen BG AB:s bokföring, har skulden, i vart fall sedan den 31 december 2016, *inte kunnat förväntas ge upphov till ett utflöde av resurser* för Inidron Seafood AB. Skulden är därmed, enligt K3-regelverket *inte att betrakta som en skuld* och kan därmed skrivas av i bokföringen.
205. Av Inidron Seafood AB:s Balansrapport per den 31 december 2020, Bilaga 39, följer att om skulden till Brasseriegruppen BG AB om 13 400 tkr räknas bort har bolaget, i stället för ett negativt eget kapital om cirka 11 340 tkr ett positivt eget kapital om cirka 2 060 tkr. Bolagets aktiekapital är därmed inte förbrukat enligt 25 kap. 13–14 §§ aktiebolagslagen.
- K.6.1.2 Gerdas Barque Francais AB:s tidigare underskott var marginellt*
206. Tillståndsenheten anger att Gerdas Barque Francais AB har ett förbrukat aktiekapital med cirka 5,5 miljoner kr. Påståendet är felaktigt. Gerdas Barque Francais AB:s bokföring innehåller på motsvarande sätt som Inidron flera skulder som är inaktuella och *inte kan förväntas ge upphov till ett utflöde av resurser*. Skulderna kan därmed tas bort ur bokföringen. Gerdas Barque Francais AB har då endast ett underskott på cirka 40 tkr. Detta belopp har nu skjutits till bolaget, vilket framgår nedan, och aktiekapitalet är därmed återställt.
207. Av balansrapport för Gerdas Barque Francais AB per den 31 december 2020, Bilaga 42, framgår att bolaget har redovisat en skuld till Ibrahim Holding AB om 4 415 tkr, konto 2490 ”Skuld till Ibrahim Holding AB”. Av bifogat registreringsbevis, Bilaga 43, framgår att Ibrahim Holding AB försattes i konkurs den 27 januari 2017 och att konkursen avslutades den 6 juni 2019. Bolaget Ibrahim Holding AB har alltså inte existerat sedan den 6 juni 2019. Denna skuld kan därmed skrivas av i bokföringen.
208. Av bifogad sammanställning över Gerdas Barque Francais AB:s leverantörsskulder, Bilaga 42, framgår att den största skulden om 750 tkr till Moët Hennessy Sverige AB uppkom den 3 januari 2012. Enligt 2 § preskriptionslagen (1981:130) preskriberades alltså den skulden den 3 januari 2022. Inga preskriptionsavbrott har skett avseende skulden. Denna skuld kan därmed skrivas av i bokföringen.
209. Avseende skulder till Svered Förvaltning AB, om totalt 4 594 kr, till Diskho Rent AB om 155 138 kr och till Peter Nordin om 50 000 kr har Gerdas Barque Francais AB erhållit intyg från borgenärerna om att skulderna har efterskänkts, Bilaga 44. Även dessa skulder kan därmed skrivas av i bokföringen.
210. Övriga skulder i balansrapporten, Bilaga 42, avser Brasseriegruppen BG AB, Konto 2366 ”Skuld PDF” och Inidron Seafood AB, Konto 2365 ”Skuld till Nordini”.

Dessa fordringar har skrivits bort av borgenärsbolagen och kan därmed tas bort även ur Gerdas Barque Francais AB bokföring.

211. Av bifogade balansrapporter per den 31 december 2021, Bilaga 45 och per den 31 maj 2022, Bilaga 46, framgår att bolaget nu har skrivit bort alla inaktuella skulder och att kapital tillskjutits bolaget i form av en fordran mot Brasseriegruppen BG AB om 50 000 kronor. Gerdas Barque Francais AB:s aktiekapital har alltså idag återställts.

K.6.2 Ingen rörelse har drivits i bolagen

212. Tillståndsenheten anger i tjänsteutlåtande att bolagen har *drivits* i likvidationspliktigt skick och att det inte är förenligt med associationsrättsliga regelverk att *driva rörelsen* med ett personligt ansvar. Påståendet att bolagen *drivits* eller att det *drivits en rörelse* i bolagen är felaktigt. Även om nämnden skulle finna att bolagens aktiekapital är helt eller delvis förbrukat utgör detta alltså inte en allvarlig brist.
213. I förarbetena till den tidigare alkohollagen anges att ”fortsatt drift av en rörelse i likvidationspliktigt skick” är ett exempel på ”betydande ekonomisk misskötsamhet” (prop. 1994/95:89 s. 104). Samma uttryck, fortsatt drift av rörelse, förekommer i praxis från förvaltningsdomstolarna, exempelvis Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 3 maj 2019 i mål nr 2109-19. Varken i förarbeten eller praxis har definierats vad som utgör en *fortsatt drift av rörelse*.
214. Att drift av rörelse i likvidationspliktigt skick utgör en brist i alkohollagens mening kan motiveras av att bolagets företrädare då, enligt 25 kap. 18 § aktiebolagslagen, kan få ett personligt betalningsansvar för skulder som uppkommer *efter* att likvidationsplikten uppstod. Företrädare har dock inget personligt betalningsansvar för skulder som har uppkommit före den tidpunkten.
215. Själva uttryckssättet *fortsatt drift av rörelse* i förarbetsuttalanden indikerar någon form av aktivt agerande. Man ska ha fortsatt med ett handlande som man ägnade sig åt tidigare. Det är det aktiva handlandet, den fortsatta driften, som utgör misskötsamheten. Om lagstiftaren hade menat att misskötsamheten bestod i att *passivt underlåta att likvidera bolaget* hade förarbetena formulerats på ett annorlunda sätt. Begreppet *rörelse* och *rörelseidkare* är synonymt med *näringsverksamhet* och *näringsidkare*. Själva begreppet ”rörelse” indikerar alltså att det ska förekomma någon form av aktiv verksamhet med ekonomiska transaktioner.
216. Begreppet att ”fortsätta driva rörelse” förekommer i viss annan lagstiftning. I 8 kap. 2 § konkurslagen anges att ”[o]m gäldenären har drivit en rörelse, får förvaltaren [...] fortsätta rörelsen för konkursboets räkning”. Av bestämmelsen framgår alltså att en konkursförvaltare kan välja att fortsätta driva den rörelse som

gäldenären tidigare har drivit. Konkursförvaltaren kan också välja att *inte* driva vidare rörelsen. Enbart den omständighet att konkursboet existerar, och att konkursförvaltaren företräder konkursboet, innebär alltså inte i sig att konkursförvaltaren driver en rörelse.

217. Sammanfattningsvis ska citerade förarbetsuttalanden, att ”fortsatt drift av rörelse i likvidationspliktigt skick” utgör en ekonomisk misskötsamhet, förstås som att ekonomisk misskötsamhet uppstår om rörelsen *aktivt* drivs vidare trots likvidationsplikt. Att företaget endast fortsätter att existera utgör inte en sådan drift av rörelse som konstituerar misskötsamhet. En sådan tolkning av uttalandena är rimlig eftersom det endast är i de fall som den ekonomiska verksamheten faktiskt fortsätter som nya skulder för bolaget – och därmed även solidariskt betalningsansvar för styrelseledamöter – kan uppstå.
218. Som Tillståndsenheten anger i tjänsteutlåtandena är både Inidron Seafood AB och Gerdas Barque Francais AB vilande. Det har inte förekommit någon verksamhet i bolagen sedan år 2012. Då det inte har förekommit någon aktiv verksamhet i bolagen har det inte heller förekommit någon *fortsatt drift av rörelse* i alkohollagens mening. Det har inte uppkommit några nya skulder i bolagen som Filip Güven skulle kunna ha ett personligt betalningsansvar för, vilket inte heller har påståtts av tillståndsenheten.
219. I Kammarrätten i Stockholms dom den 21 december 2010 i mål nr 8425-09 ansågs förbrukat aktiekapital i ett vilande bolag *inte* vara skäl att neka tillstånd för inkassoverksamhet enligt inkassolagen. Det saknas anledning att bedöma frågor om kapitalbrist i närstående bolag hårdare vid fråga om serveringstillstånd än vid fråga om tillstånd för inkassoverksamhet.

K.6.3 Tillståndsenhetens anmärkningar har åtgärdats

220. I enlighet med vad som anförts ovan är Tillståndsenhetens anmärkningar avseende Inidron Seafood AB och Gerdas Barque Francais AB felaktiga. Inidron Seafood AB har aldrig varit likvidationspliktigt. Kapitalbristen i Gerdas Barque Francais AB har inte varit så stor som Tillståndsenheten påstår. Det har inte heller bedrivits någon rörelse i bolagen i alkohollagens mening.
221. Tillståndshavarna tar dock den kritik som framförs av Tillståndsenheten på stort allvar. Tillståndshavarna har därför vidtagit åtgärder för att åtgärda de anmärkningar som Tillståndsenheten framfört.
222. Avseende Inidron Seafood AB har skulden till Brasseriegruppen BG AB skrivits bort i bokföringen. Bolagets bokföring visar därmed idag att aktiekapitalet är intakt, se bifogad balansrapport per den 31 december 2021 Bilaga 47.

223. Avseende Gerdas Barque Francais AB har inaktuella skulder tagits bort ur bokföringen. Dessutom har ett kapitaltillskott skett till bolaget. Det egna kapitalet i bolaget är idag återställt, se Bilaga 46.

K.7 Ägarförändringar i moderbolag

K.7.1 Raptor Group AB:s investering i Brasseriegruppen BG AB

224. Covidpandemin slog hårt mot restaurangnäringen i hela Sverige; krogarna i Koncernen var inget undantag. På grund av likviditetsbrist till följd av covidpandemin var Brasseriegruppen BG AB, som är moderbolag till Tillståndshavarna, i början av år 2020 i behov att ett kapitaltillskott för att säkra rörelsens fortsatta drift. Koncernens ägare Filip Güven och Daniel Güven hade vid tillfället inte möjlighet att personligen skjuta till pengar till rörelsen. På grund av den stora osäkerhet som rådde under pandemin var det vid tidpunkten i princip omöjligt för restauranger att få lån av etablerade kreditgivare.
225. Brasseriegruppen BG AB fick vid denna tidpunkt ett erbjudande av Raptor Group AB, vilket kunde göra ett kapitaltillskott i bolaget mot en mindre ägarandel. Under normala förutsättningar skulle Filip Güven och Daniel Güven aldrig ha avhänt sig någon del av ägandet i Koncernen. Vid tidpunkten såg de dock ingen annan utväg för att rädda rörelsen under pandemin.
226. Raptor Group AB är ett seriöst och etablerat svenskt investeringsföretag som investerar i tjänstebolag inom digital handel, med fokus på långsiktigt värdeskapande, se Bilaga 48. Raptor Group AB har följande portföljbolag:
- i) **Bonti**, som erbjuder ett noga utvalt sortiment av högkvalitativa produkter för småbarnsfamiljen, bl.a. barnvagnar, bilbarnstolar och barnkläder, genom digital försäljning på www.bonti.se samt fysiska butiker, däribland på NK i Stockholm;
 - ii) **REF**, www.refstockholm.com, som säljer exklusiva hårvårdsprodukter med miljövänligt och veganskt innehåll;
 - iii) **Furry Friends**, www.furryfriends.se, som säljer hälsosamma produkter för hundar;
 - iv) **Tryggsam**, www.tryggsam.se, som erbjuder digitala säkerhetstjänster, däribland mobila brandlarm och skydd mot ID-kapning;
 - v) **Mr and Mrs Tannie**, www.mrandmrstannie.com, som säljer veganska brun-utan-sol-produkter digitalt och genom återförsäljare i ett antal länder; samt
 - vi) **Krabat**, www.krabat.se, som säljer etiskt producerade barnleksaker.

227. Raptor Group AB leds av Edward Ernstberger (Partner), Henric Hersvall (Investment Manager) samt Lilja Svensson (Redovisningsansvarig), se Bilaga 48. Aktierna i Raptor Group AB ägs till 100 procent av Edward Ernstberger, se Bilaga 49.
228. Edward Ernstberger är bror till Alexander Ernstberger. Filip Güven och Daniel Güven hade ingen anledning att misstänka att Edward Ernstberger, enbart på grund av ett släktskap, skulle vara inblandad i några oegentligheter. Såvitt Tillståndshavarna vet har så aldrig varit fallet och Tillståndsenheten har inte heller påstått detta. Filip Güven och Daniel Güven visste att Edward Ernstberger hade flera egna bolagsengagemang utan koppling till sin bror och att Raptor Group AB:s investeringar var och är seriösa enligt ovan. Vid tidpunkten hade Edward Ernstbergers bror Alexander Ernstberger nyligen blivit frikänd av Stockholms tingsrätt för alla brottsmisstankar rörande pensionsbolaget Allra.²⁵ Högsta förvaltningsdomstolen hade vidare medgett Alexander Ernstberger anstånd med betalning av tidigare skatteskulder.²⁶ Mot denna bakgrund hade Filip Güven och Daniel Güven ingen anledning att anta att Alexander Ernstberger, än mindre bolaget Raptor Group AB som ägdes av hans bror Edward Ernstberger, var olämpliga som investerare i Brasseriegruppen BG AB.
229. I enlighet med ovan genomfördes en nyemission i Brasseriegruppen BG AB i april 2020. Genom emissionen blev Raptor Group AB ägare till 8 140 aktier, motsvarande endast 14 procent av aktierna i Brasseriegruppen BG AB. Som likvid för aktierna betalade Raptor Group AB 14 miljoner kr.
230. 14 miljoner kr utgjorde en begränsad investering i relation till Koncernens värde. Koncernen omsätter årligen cirka 350 miljoner kr och emissionslikviden användes uteslutande för att täcka löpande kostnader i rörelsen. Pengarna var inte grund för finansieringen av rörelsen utan användes för att täcka tillfälliga ”hål i kassan” som hade orsakats av covidpandemin.
231. Raptor Group AB:s inträde som ägare i Brasseriegruppen BG AB anmäldes inte till tillståndsenheten. Anledningen till detta var att Tillståndshavarna gjorde bedömningen att ägarförändringen inte var anmälningspliktig, se mer om detta nedan. Tillståndshavarna har dock inte försökt dölja ägarförändringen. I bolagets årsredovisning för år 2020, Bilaga 50 redovisades exempelvis ägarförändringen helt öppet. Information om ägarförändringen har alltså redovisats offentligt av Brasseriegruppen BG AB och Raptor Group AB. Nedan är utklipp från sid. 2 i årsredovisningen:

²⁵ Stockholms tingsrätts dom den 31 januari 2020 i mål nr B 12440-17.

²⁶ Högsta förvaltningsdomstolens beslut den 5 juni 2019 i mål 1478–1472-19.

Ägarförhållanden

Bolaget har tre aktieägare vilket samtliga äger mer än 10 % av andelarna. Danijel och Filip Güven äger vardera 43 % av bolaget medan Raptor Group AB äger 14 % avser genomförd nyemission i början av 2020.

K.7.2 Det var rätt att inte anmäla ägarförändringen

232. Tillståndsenheten skriver i tjänsteutlåtandet att "[d]et är förvaltningens sak att bedöma huruvida en ändring varit anmälningspliktig eller inte". Som Tillståndsenheten får förstås ska alltså *alla* förändringar av ägarförhållanden anmälas, oavsett omfattning av ändringen. Det är en uppenbart felaktig rättstillämpning och skulle skapa en stor och onödig byråkratisk börda för restauranger i Stockholm stad, i strid med Näringslivspolicyn.
233. Den bestämmelse i alkohollagen som reglerar anmälningsplikten återfinns i 9 kap. 11 § 2 st. andra meningen och har följande lydelse:
- ”Om verksamheten förändras till sin omfattning eller i något annat hänseende av betydelse för tillsynen ska detta också anmälas, liksom betydande förändringar av ägarförhållandena.”
234. Av alkohollagens ordalydelse framgår alltså att det endast är förändringar i verksamheten *av betydelse för tillsynen* och *betydande* förändringar av ägarförhållanden som ska anmälas.
235. Avseende vad som utgör en *betydande* ägarförändring hänvisas ofta till 1 kap. 5 § andra stycket årsredovisningslagen. Av bestämmelsen framgår att den som innehar 20 procent av rösterna i ett bolag ska anses ha ett *betydande inflytande* över bolaget. Om det inte sker någon annan förändring genom ägarförändringen än att ägarandelarna ändras är det alltså bara då någon ägare genom förändringen kommer över – eller under – 20 procents ägande som anmälan ska göras.
236. I Kammarrätten i Stockholms dom den 22 mars 2013 i mål nr 6088-12 prövades en ägarförändring där två nya ägare hade tillkommit med 16 respektive 5 procents ägande och de tidigare ägarnas ägande därmed hade minskat från 80 respektive 20 procent till 63 respektive 16 procent. Kammarrätten ansåg i målet att ägarförändringen inte hade inneburit någon förändring avseende vilka personer som hade ett betydande inflytande i rörelsen. Ägarförändringen var därmed, enligt Kammarrätten, inte anmälningspliktig. Eftersom den procentuella ägarförändringen i kammarrättens mål var *större* än ägarförändringen i Brasseriegruppen BG AB genom Raptor Group AB:s inträde kan inte heller den senare ägarförändringen anses utgöra en sådan *betydande* förändring av ägarförhållandena som är anmälningspliktig.

237. Av redovisad lagstiftning och praxis är det tydligt att en ägarförändring där, så som i fallet med Raptor Group AB, en ny aktieägare tillkommer med 14 procents ägande och tidigare hälftenägares ägande minskar från 50 till 43 procent *inte* utgör en sådan *betydande förändring av ägarförhållanden* som är anmälningspliktig.
238. Frågan är då om Raptor Group AB:s ägande kan utgöra en *förändring av verksamheten av betydelse för tillsynen* som föranleder anmälningsplikt. Först och främst kan konstateras att ingen förändring i verksamheten skedde då Raptor Group AB blev aktieägare. Det har inte heller gjorts gällande av Tillståndsenheten. Verksamheten bedrevs precis som tidigare. Ägarförändringen skedde inte heller i någon av Tillståndshavarna, som har serveringsverksamhet, utan endast i moderbolaget Brasseriegruppen BG AB – vilket inte bedriver någon verksamhet med alkoholservering. Detta talar mot anmälningsplikt på denna grund.
239. Tillståndsenheten har i tjänsteutlåtandet hänvisat till Folkhälsomyndighetens allmänna råd om anmälningsplikt, HSLF-FS 2020:76. Folkhälsomyndighetens råd är just råd – och inte en bindande rättskälla. Folkhälsomyndighetens råd kan inte uppställa strängare krav på tillståndshavaren än vad som följer av alkohollagen.
240. I de allmänna råden anges ”kapitaltransaktioner som medför att någon kan få ekonomiskt intresse av serveringsverksamheten” som exempel på händelser som kan ha betydelse för tillsynen. Som Tillståndshavarna har uppfattat Tillståndsenheten är det på denna grund man menar att Tillståndshavarna har haft en anmälningsskyldighet. Det är dock tydligt att den aktuella punkten i Folkhälsomyndighetens råd *inte* tar sikte på ägarförändringar, utan *andra kapitaltransaktioner* som innebär att någon får ett ekonomiskt intresse i serveringsverksamheten. Den aktuella punkten är därför inte tillämplig på Raptor Group AB:s ägande.
241. Det är klart att så snart någon blir ägare i ett bolag som bedriver serveringsverksamhet så får denne ett ekonomiskt intresse i serveringsverksamheten, oavsett hur liten dennes ägarandel är. Om den aktuella punkten i Folkhälsomyndighetens råd var tillämplig på situationer där någon träder in som ägare så skulle alltså alla sådana transaktioner vara anmälningspliktiga. Detta kan dock inte vara syftet med den aktuella punkten. Dels skulle en sådan tolkning av råden stå i direkt konflikt med alkohollagen, enligt vilken endast *betydande* ägarförändringar är anmälningspliktiga, dels skulle en sådan tolkning strida mot den inneboende logiken i de allmänna råden, eftersom de efterföljande punkterna ägnas åt att förtydliga *vilka ägarförändringar* som är anmälningspliktiga. Om Folkhälsomyndigheten avsett att *alla* ägarförändringar skulle vara anmälningspliktiga hade myndigheten inte behövt definiera vad som är en *anmälningspliktig* ägarförändring.

242. Den rimliga slutsatsen av det ovanstående är alltså att Folkhälsomyndighetens allmänna råd måste förstås på det sättet att ”kapitaltransaktioner som medför att någon kan få ekonomiskt intresse av serveringsverksamheten” tar sikte på *andra kapitaltransaktioner än ägarförändringar*. Den aktuella punkten är alltså inte tillämplig på Raptor Group AB:s inträde som aktieägare.
243. I enlighet med ovan gjorde Tillståndshavarna bedömningen att varken Raptor Group AB:s inträde som aktieägare eller överlåtelsen från Raptor Group AB till Östra Ågatans Förvaltnings AB utgjorde anmälningspliktiga ägarförändringar. Båda transaktionerna rörde en så låg ägarandelar att någon *betydande ägarförändring*, i enlighet med Kammarrättens i Stockholms avgörande i mål 6088-12, inte skedde.
244. Visitas²⁷ chefsjurist Stefan Lundin har gjort motsvarande bedömning som Tillståndshavarna i fråga om anmälningsplikt, vilket framgår av hans yttrande den 13 juni 2022, Bilaga 51. Stefan Lundin är jur.kand. och har mångårig erfarenhet av tillämpningen av alkohollagstiftningen. Han medverkade som av regeringen förordnad expert i Alkohollagsutredningen – som i betänkandet En ny alkohollag (SOU 2009:22) presenterade förslaget till ny alkohollag – och senare även i Utredningen om vissa alkoholfrågor, se betänkandet Alkoholservice på särskilda boenden (SOU 2011:41). Han har författat lagkommentaren till alkohollagen som finns publicerad hos JUNO.²⁸
245. Stefan Lundin har yttrat sig över om en 14-procentig aktieöverlåtelse enligt hans bedömning är anmälningspliktig, och uttalat följande.
- ”Sammantaget och mot bakgrund av bl.a. ovanstående bedömer jag att ett förvärv av 14 % av aktierna i ett bolag med serveringstillstånd – eller moderbolaget till ett bolag med serveringstillstånd – i sig inte är ett förvärv som medför en sådan betydande förändring av ägarförhållandena eller någon annan förändring av betydelse för tillsynen som är anmälningspliktig till kommunen enligt alkohollagen.”
246. Om Tillståndsenheten trots ovan anser att Tillståndshavarna borde ha anmält de aktuella ägarförändringarna måste bolagets underlåtenhet att göra så anses ursäktlig. Tillståndshavarna har efter bästa förmåga försökt följa gällande rätt. Mot bakgrund av att Kammarrätten i Stockholm i mål 6088-12 har uttalat att en tillkommande ägare med 16 procents ägande *inte* var anmälningspliktig var det rimligt för Tillståndshavarna att anta att en tillkommande ägare med 14 procent *inte heller* skulle vara anmälningspliktig. Om anmälningsskyldighet anses finnas i det aktuella fallet framgår denna varken tydligt av lagtext eller andra rättskällor. Detta måste beaktas av Tillståndsenheten och nämnden i mildrande riktning.

²⁷ Sveriges bransch- och arbetsgivarorganisation för den svenska besöksnäringen.

²⁸ <https://juno.nj.se/b/experts/STLU>

K.7.3 De uppmärksammade ägarförändringarna har redan åtgärdats

247. Raptor Group AB:s inträde som aktieägare i Brasseriegruppen BG AB var villkorat av att bolaget skulle godkännas som aktieägare av hyresvärdar. Under sommaren 2021 stod det klart att ett sådant godkännande inte lämnades av hyresvärdarna. En process inleddes då för att lösa ut Raptor Group AB:s aktier.
248. Initialt diskuterades en lösning där emissionen skulle ”backas” genom att Brasseriegruppen BG AB genomförde en minskning av aktiekapitalet enligt 20 kap. aktiebolagslagen. Brasseriegruppen BG AB skulle då dra in de 8 140 aktier som emitterats och återbetala 14 miljoner kr till Raptor Group AB. Efter hand uppdagades dock att en sådan lösning skulle kunna ifrågasättas enligt reglerna för värdeöverföringar. Man valde då i stället en lösning där Filip Güven och Daniel Güven, köpte aktierna av Raptor Group AB. Man valde att köpa aktierna genom det, av Filip Güven och Daniel Güven med 50 procent vardera, gemensamt ägda bolaget Östra Ågatans Förvaltnings AB. Genom denna överlåtelse kom ägarförhållandena att återgå till hur det var innan emissionen, med den förändringen att 14 procent av aktierna kom att ägas av Filip Güven och Daniel Güven indirekt.
249. Tillståndshavarna gjorde bedömningen att inte heller överlåtelsen från Raptor Group AB till Östra Ågatans Förvaltnings AB var anmälningspliktig av samma skäl som angetts ovan, varför någon anmälan inte gjordes till Tillståndsenheten.
250. Överlåtelsen från Raptor Group AB till Östra Ågatans Förvaltnings AB genomfördes i slutet av december 2021 men formaliserades genom avtal först i mars 2022, Bilaga 52. Till styrkande av att aktierna slutligt har överlåtits från Raptor Group AB till Östra Ågatans Förvaltnings AB biläggs transaktionsunderlag, Bilaga 53, av vilka framgår att köpeskillingen för aktierna, 14 miljoner kr, slutbetalats från Östra Ågatans Förvaltnings AB till Raptor Group AB enligt följande:

Datum	Belopp
2022-01-03	5 000 000 kr
2022-01-13	1 600 000 kr
2022-01-31	2 000 000 kr
2022-02-21	1 600 000 kr
2022-05-12	800 000 kr
2022-05-12	2 900 000 kr
2022-05-16	100 000 kr
Summa:	14 000 000 kr

251. Av sammanställningen ovan framgår att köpeskillingen den 16 maj 2022 var slutbetald av Östra Ågatans Förvaltnings AB.
252. Till yttrandet biläggs aktieböcker för Brasseriegruppen BG AB och Östra Ågatans Förvaltnings AB, Bilaga 54–55, samt överlåtelseavtal avseende 50 procent av aktierna i Östra Ågatans Förvaltnings AB från Daniel Güven till Filip Güven, Bilaga 56. Av handlingarna framgår att Filip Güven och Daniel Güven idag tillsammans äger 100 procent av aktierna i Brasseriegruppen BG AB, varav 14 procent indirekt genom Östra Ågatans Förvaltnings AB.
253. Genom ovan nämnda transaktion åtgärdades det som Tillståndsenheten har uppmärksammat. Ägarförhållandena har idag återgått till så som situationen såg ut före de påstått anmälningsskyldiga ägarförändringarna.

K.8 Upptagna lån

K.8.1 Fordringar mot Brasseriegruppen BG AB

254. Brasseriegruppen BG AB upptog under år 2020 ett lån från Alexander Ernstberger om 5 miljoner kr i anslutning till förvärvet av restaurangkedjan Vigårda. Detta lån var föremål för Tillståndsenhetens ärende 9.4.2-7957/2020 där Mejän AB tilldelades en varning den 21 januari 2021. Som konstaterades i det ärendet återbetalades lånet till Alexander Ernstberger kort efter att Tillståndsenheten kommunicerade sina synpunkter i ärendet. Den omständigheten är således åtgärdad sedan länge.
255. Det Tillståndsenheten nu kritiserar är i stället en fordran om 7 miljoner kr som Alexander Ernstberger förvärvade mot Brasseriegruppen BG AB av en annan av bolagets borgenärer i november 2020. Brasseriegruppen BG AB hade sedan tidigare en skuld om 7 miljoner kr i form av en rörelsekredit till bolaget DanDro Finance AB. DanDro Finance AB är ett seriöst företag som är registrerat hos Finansinspektionen. Tillståndsenheten har inte framfört någon synpunkt på att DanDro Finance AB har lånat ut pengar till Brasseriegruppen BG AB. Frågan kan således endast avse Alexander Ernstbergers avtal med DanDro Finance AB om att förvärva en fordran mot Brasseriegruppen BG AB. Som bekant gäller i Sverige en fordringsrättslig princip om att borgenärer har rätt att sälja fordringar till ny borgenär, s.k. "borgenärsbyte", utan avtal med eller godkännande från gäldenären, i detta fall Brasseriegruppen BG AB. För att förvärvet ska gälla sakrättsligt inklusive att gäldenären med befriande verkan måste betala till den nya borgenären behöver gäldenären dock informeras om förvärvet av fordringen, s.k. denuntiation.

256. I november 2020 överlät DanDro Finance AB fordringen mot Brasseriegruppen BG AB till Alexander Ernstberger. Brasseriegruppen BG AB hade av ovan nämnda fordringsrättsliga skäl ingen rättslig möjlighet att stoppa transaktionen och Brasseriegruppen BG AB hade inte heller någon möjlighet att diktera villkoren för transaktionen mellan DanDro Finance AB och Alexander Ernstberger. Inga pengar betalades från Alexander Ernstberger till Brasseriegruppen BG AB genom denna transaktion mellan två helt externa parter; DanDro Finance AB och Alexander Ernstberger.
257. I sammanhanget ska nämnas att Koncernen årligen omsätter cirka 350 miljoner kr. 7 miljoner kr är alltså inte en stor summa i relation till Koncernens storlek. Rörelsekrediten från DanDro Finance AB var inte grund för Brasseriegruppen BG AB:s finansiering, utan användes för löpande rörelsekostnader.
258. Vid tidpunkten för fordringsförvärvet från DanDro Finance AB hade Alexander Ernstberger blivit frikänd av Stockholms tingsrätt för alla brottsmisstankar rörande pensionsbolaget Allra och hade medgetts anstånd med betalning av tidigare skatteskulder, se avsnitt K.7.1. Mot denna bakgrund hade Filip Güven och Daniel Güven vid tidpunkten ingen anledning att anta att Alexander Ernstberger var olämplig som finansiär.
259. Fordringsöverlåtelsen från DanDro Finance AB anmäldes inte till Tillståndsenheten. Anledningen till detta var att Tillståndshavarna var av uppfattningen att ett borgenärsbyte avseende en existerande rörelsekredit inte är en sådan affärshändelse som ska anmälas till Tillståndsenheten. Tillståndshavarnas bedömning var riktig.
260. En tillståndshavares löpande anmälningsplikt till Tillståndsenheten regleras i 9 kap. 11 § alkohollagen. Enligt bestämmelsen ska, i här relevanta delar, verksamhetsförändringar av *betydelse för tillsynen* anmälas till kommunen.
261. Kammarrätten i Stockholm uttalade i dom den 6 oktober 2008 i mål nr 2408-08 att en finansiärs lämplighet är av betydelse för bolagets innehav av serveringstillstånd endast om finansiären ska ses som en person med betydande inflytande i bolaget. Om finansiären tvärtom inte har betydande inflytande har personens lämplighet ingen betydelse för bolagets innehav av serveringstillstånd. För att en privat kreditgivare ska anses ha sådant betydande inflytande krävs att finansiären har del i den dagliga verksamheten eller i övrigt har ett intresse och inflytande i bolaget som sträcker sig utöver sedvanligt kreditgivarintresse. En finansiär som inte vare sig deltar i driften av rörelsen eller på grund av ägande eller ställning har en möjlighet att fatta för verksamheten avgörande beslut har, enligt kammarrätten, inte ett sådant inflytande att denne ska lämplighetsprövas på samma sätt som personer med betydande inflytande.

262. I det aktuella fallet har Alexander Ernstberger aldrig haft något ekonomiskt intresse i serveringsverksamheterna på sätt som krävs för anmälningsskyldighet. Den aktuella krediten var ett rent lån från DanDro Finance AB som förvärvades av Alexander Ernstberger. Alexander Ernstberger hade inget intresse eller inflytande i Koncernen utöver sedvanligt borgenärsintresse. Han var därmed *inte* en sådan finansiär vars lämplighet är av betydelse för Tillståndshavarnas innehav av serveringstillstånd enligt gällande rätt. Denna uppfattning delas också av Tillståndsenheten då det i tjänsteutlåtandet anges att Alexander Ernstberger *inte* är en PBI, alltså en person med betydande inflytande.
263. Tillståndshavarna och Tillståndsenheten är alltså överens om att Alexander Ernstberger inte har haft ett betydande inflytande. Enligt Kammarrätten i Stockholms dom i mål nr 2404-08 har han därmed varit en sådan finansiär vars lämplighet *inte* är av betydelse för Tillståndshavarnas innehav av serveringstillstånd. Eftersom Alexander Ernstbergers lämplighet alltså *saknar betydelse* för Tillståndshavarnas innehav av serveringstillstånd följer det av 9 kap. 11 § alkohollagen att hans inträde som finansiär *inte* har varit anmälningspliktigt. Eftersom endast sådana verksamhetsförändringar som är av *betydelse för tillsynen* ska anmälas – och Alexander Ernstbergers lämplighet saknar sådan betydelse – ska hans övertagande av en tidigare finansiärs fordran alltså *inte* anmälas.
264. Det finns inget stöd, vare sig i lagtext eller förarbeten, för att en tillståndshavare, utöver vad som följer av 9 kap. 11 § alkohollagen, ska anmäla lån eller krediter som, efter att serveringstillstånd har erhållits, upptas i den löpande verksamheten. I tjänsteutlåtandet hänvisas till SOU 2000:59 s. 203. I det aktuella stycket anges dock endast att en sökande, *vid ansökan om serveringstillstånd*, genom en finansieringsplan ska visa varifrån *kapitalet till ett restaurangförvärv* kommer samt hur denne tänker finansiera köpet och den framtida rörelsen. Uttalandet tar endast sikte på situationer där en serveringsrörelse ska startas upp och rörelsens företrädare ansöker om serveringstillstånd. I en sådan situation har den sökande en skyldighet att, i ansökningsprocessen, anmäla hur rörelsen ska finansieras. Uttalandet ger inte något stöd för att anmälningar *löpande* ska ske så när ett rörelselån tas upp i en verksamhet som redan har ett serveringstillstånd. Såvitt känt anmäler inte heller andra restaurangbolag utanför Koncernen den här typen av krediter till Tillståndsmyndigheten.
265. Mot bakgrund av ovan gjorde Tillståndshavarna bedömningen att överlåtelsen av den aktuella krediten från DanDro Finance AB till Alexander Ernstberger inte skulle anmälas till Tillståndsenheten. Tillståndshavarna gjorde vidare bedömningen att Alexander Ernstberger (i) inte var olämplig som finansiär då han enligt domar från Stockholms tingsrätt och Högsta förvaltningsdomstolen hade blivit frikänd från alla brottsmisstankar och fått uppskov med skattebetalningar samt (ii) att hans

personliga lämplighet saknade betydelse då han inte hade något inflytande över eller intresse i serveringsverksamheten.

266. Om Tillståndsenheten trots ovan redogörelse anser att Tillståndshavarna har brutit i sina förpliktelser måste denna brist anses ursäktlig. De har grundat sin uppfattning om anmälningsplikt och relevansen av externa finansiärer på tydliga uttalanden i lagstiftning, myndighetsråd och praxis. Även om Tillståndsenheten inte skulle dela Tillståndshavarnas uppfattning av gällande rätt måste detta beaktas av Tillståndsenheten i mildrande riktning.

K.8.2 Brasseriegruppen BG AB har vidtagit åtgärder i enlighet med synpunkterna avseende fordringarna

267. Även om Tillståndsenheten har fel i sitt resonemang utifrån gällande rätt tar Tillståndshavarna kritiken som framförts på största allvar. Brasseriegruppen BG AB har därför, enligt överenskommelse med konkursförvaltaren i Alexander Ernstbergers personliga konkurs, den 8 juni 2022 återbetalat hela skulden om 7 miljoner kr. Bifogat biläggs intyg från konkursförvaltaren advokat Jakob Callmander, utvisande att samtliga mellanhavanden mellan Brasseriegruppen BG AB och Alexander Ernstberger är slutreglerade, Bilaga 57.

Stockholm dag som ovan

Fredrik Norburg

Ellen Ekman

Erik Bogegård

BILAGEFÖRTECKNING

Bilagenummer	Beskrivning
1	Näringslivspolicy
2	Protokoll från ackordsförhandling Stockholms tingsrätt övriga bolag
3	Slutligt beslut rekonstruktion Stockholms tingsrätt övriga bolag
4	Protokoll från ackordsförhandling Stockholms tingsrätt Kungsholmen
5	Slutligt beslut rekonstruktion Stockholms tingsrätt Kungsholmen
6	Ackordsvinster
7	CV Sofie Ljungberg
8	CV Malou Ahlbom
9	CV Madeleine Häggquist
10	CV Nicolas Contreras Davis
11	Ekonomihandboken
12	Yttrande konkursförvaltare Petter Vaeren
13	Veckorapport Pas Dart AB
14	Vaktrapporter East
15	Värderingsutlåtande Vigårda Västerås City AB
16	Värderingsutlåtande Vigårda Kungsgatan AB
17	Yttrande auktoriserad revisor över Vigårdabolagens aktiekapital
18	Protokoll borgenärssammanträde Stockholms tingsrätt Vigårda Kungsgatan AB
19	Utlåtande Daniel Drottgren
20	Inventarielista Butler
21	E-post Butler
22	Förteckning över Koncernens inventarier
23	Värderingsutlåtande Kungsängen 40:2
24	– Bilaga utgår –
25	Yttrande från auktoriserad revisor, Östra Ågatans Förvaltnings AB
26	Verifikation A77 Försäljning av fastighet Östra Ågatans Förvaltnings
27	Uppställning över Östra Ågatans kapital
28	Utdrag från Östra Ågatans Förvaltnings AB skattekonto 220314-220325

- 29 Konkursbeslut Restaurang Vattenfallet i Uppsala AB
- 30 Utdrag från Östra Ågatans Förvaltnings AB:s skattekonto 220613
- 31 Faktura Östra Åsgatans Förvaltning AB lagfart Uppsala Kungsängen
- 32 Lantmäteriet kvitto Östra Åsgatans Förvaltning AB lagfart Uppsala Kungsängen
- 33 Värderingsutlåtande Venngarn 1:93
- 34 Värderingsutlåtande Venngarn 1:94
- 35 Värderingsutlåtande Venngarn 1:95 och 1:7
- 36 Underrättelse om utdelningsprognos, Restaurang Vattenfallet i Uppsala AB i konkurs
- 37 Bevakningar i Restaurang Vattenfallet i Uppsala AB:s konkurs
- 38 Dementi av utslag
- 39 Balansrapport Inidron AB 201231
- 40 Nedskrivning fordran Inidron 2015-12-31
- 41 Nedskrivning fordran Inidron 2016-12-31
- 42 Balansrapport + leverantörsskulder Gerdas Barque Francais AB 201231
- 43 Registreringsbevis Ibrahim Holding AB
- 44 Eftersänkta fordringar
- 45 Balansrapport Gerdas Barque Francais AB 211231
- 46 Balansrapport Gerdas Barque Francais AB 220531
- 47 Balansrapport Inidron Seafood AB 221231
- 48 Utdrag från Raptor.se 2022-06-07
- 49 Aktiebok Raptor Group AB
- 50 Brasseriegruppen BG AB Årsredovisning 2020
- 51 Utlåtande Stefan Lundin
- 52 Aktieöverlåtelseavtal Raptor Group - Östra Ågatans Förvaltnings AB
- 53 Transaktionsunderlag Östra Ågatans Förvaltnings AB – Raptor AB
- 54 Aktiebok Brasseriegruppen BG AB
- 55 Aktiebok Östra Ågatans Förvaltnings AB
- 56 Aktieöverlåtelseavtal ÖÅF Filip till Daniel
- 57 Intyg Jakob Callmander